

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТА НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОН ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕВРОТО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

№	Организация/ потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложения и становища	Приети/ неприет и	Мотиви
1.	Становище на enherma , получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg	<p>Предлагам отпадане на принципа на прозрачност</p> <p>"Принцип на прозрачност</p> <p>Чл. 10. Процесът по въвеждането на еврото като парична единица на Република България следва да бъде извършен по прозрачен начин, като отговорните институции, органи и лица предоставят публично своевременна, подробна, ясна, точна и разбираема информация."</p> <p>щото яко се противопоставя на :</p> <p>"Официален валутен курс</p> <p>Чл. 5. Официалният валутен курс на лева към еврото е неотменимо фиксираният валутен курс на лева към еврото, определен в Регламент на Съвета приет в съответствие с член 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз."</p>	Не се приема.	<p>Не се констатира противоречие между чл. 10 и чл. 5 от законопроекта.</p> <p>Така разписан, чл. 5 е в изпълнение на принципа на прозрачност, тъй като предоставя на гражданите ясна информация къде ще може да бъде намерен валутният курс, по който ще се извърши преминаването от левове към евро. Доколкото курсът предстои да бъде официално определен с единодушното решение на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, и Република България в <i>Регламент (ЕО) № 2866/98 на Съвета от 31 декември 1998 г. относно валутните курсове към еврото на валутите на държавите-членки, които приемат еврото</i>, то той не би могъл да бъде изрично вписан в Закона за въвеждането на еврото в Република България, тъй като това би се считало за предопределяне на дискусиите.</p> <p>Ангажиментът на българските власти страната ни да се присъедини към еврозоната със сегашния фиксиран курс – 1.95583 лева за 1 евро е потвърден както в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, така и в Решението на Народното събрание от октомври 2022 г., с което беше възложено на българските институции ускоряване на консултациите и продължаването на техническата подготовка за приемане на еврото в страната.</p>
2.	Становище на Lassio1989 , получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg	<p>Не искаме евро</p> <p>Приемането на Еврото ще е в тежест за дребният бизнес и ще ни убие ,да връщаш в Евро пък да ти дават Лева това е простотията на века !</p> <p>ДАНО НЕ СЕ ПРИЕМЕ ЕВРОТО !</p>	Не се приема.	<p>Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект.</p> <p>Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, пост от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата.</p> <p>Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.</p>

3.	<p>Становище на SMilanova, получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg</p>	<p>Въвеждане на еврото ще е окончателно убийство на България</p> <p>Живеем на запад и тук от въвеждането на еврото са заоблачили единствено и само най-богатите, които не се издържат от работна заплата, също и банкстерите.</p> <p>Всички хора на запад, издържащи се от РЗ, са обеднели и повече от 15г не са могли да стигнат покупателната си способност преди еврото. Това са богатите, западни страни, без значение какво и как ни лъжат официално.</p> <p>За България въвеждането на еврото ще доведе до пълно унищожаване на остатъците от:</p> <ul style="list-style-type: none"> - финансов суверинитет и окончателно ще ни превърне в помийната яма на т.нар. Европа, Който няма свои пари, той не може да провежда никаква своя, самостоятелна, нито вътрешна, нито външна политика, още по-малко пък тя да е ориентирана към хората и развитието на държавата. Не че за пълномащабна, самостоятелна външна и вътрешна политика не са потребни и други фактори, но този е от сред основополагащите. - българско население - ще обеднее в пъти при умираща и постоянно убивани селско стопанство, икономика и енергетика, то и сега прогресивно обеднява (без значение от официалните лъжи) и не е достигнало и половината от покупателната способност на населението в Западна Европа, а с приемане на еврото скоростта на пропадане в нищото ще се увеличи - българска икономика във всичките и форми - на запад са имали гръбнак от фермерско и селско население, който е спомогнал за омокотяване на прехода. В България облечените във власт престъпници унищожиха селското стопанство и селското население. Към момента то не може нито сега, нито в близките 10г да бъде такъв гръбнак. А без гръбнак всеки знае какво се случва - историческите факти (да не се бърка с официалната, поръчкова статистика) показват, че никъде дори на запад цените не са били превалутирани 1:1, само заплатите, а цените веднага са подскочили с двуцифрени числа и дори там, на запад, хората живеещи от РЗ си спомнят, че с приемането на еврото, са обеднели на половина. <p>Като си спомним как в пъти скочиха цените при тяхното освобождаване 1991 по време на служебното правителство на Попов, няма абсолютно никакво основание да се твърди, че с превалутирането им цените няма да скочат с проценти близо до 100%, а може и в пъти както в 1991, защото в България държавата е разчленена и отдавна овладявана от престъпници-олигарси, някои облечени във власт, за да действа единствено и само в тяхна лична изгода и срещу интересите на целия народ.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект.</p> <p>Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата.</p> <p>Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.</p>
----	---	--	----------------------	--

		<p>- лъжа е внушението, че превалутирането ще стане по фиксирания сега курс - във всеки момент която и да е европейска държава може да заяви, че иска това превалутиране да стане по различен курс, който може да се отклони с 30% и повече от настоящия</p> <p>Защо това престъпно досегашно, а и предходното правителство не представи доклади на БНБ и заинтересованите министерства - на финансите, на икономиката, социалното министерство, това на земеделието, на здравеопазването.</p> <p>Защо престъпниците с власт не се заемат да реконструират здравеопазването и да го върнат на релсите, на които беше до преврата 1989 вместо да се роят частни болници със собственици и директори милионери, които да източват НЗК?</p> <p>Вместо това тръгнаха евро да приемат, като жабата вдигнала крака да я подковат. Само, за да откраднат още няколко милиарди и без да ги интересува, че окончателно обричат на унищожение цял един народ. Народ, който тези овластени престъпници презират и ненавиждат, но искат да грабят докато има жив поне един българин.</p>		
4.	<p>Становище на arabia, получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg</p>	<p>СТАНОВИЩЕ ОТ един обикновен гражданин.</p> <p>Искам да изразя становището си по повод въвеждането на евро, като официална валута. Първо - с това си действие ще се премахне националния ни суверенитет. Второ - въвеждането, ще доведе до обедняването на голяма част от хората, работещи на заплати. Трето - с това действие, ще се нарушат правата на едни 600000 човека подписали се в подписката за референдум. Четвърто - затова политиките ни толкова неистово искат да го премахнат борда и да въведат еврото, тъй като, за разлика от борда, в Еврозоната не се спазва никаква фискална или монетарна дисциплина, и всеки си прави каквото си иска. Еврото неизбежно би върнало управлението на публичните ни финанси точно към мрачните 90-те години, тъй като дисциплината на борда ще бъде заменена с моралния риск на кредитора от последна инстанция, съществуващ в Еврозоната.</p>	Не се приема.	<p>Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия документ.</p> <p>Членството в еврозоната е ангажимент на България по силата на Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз, ратифициран от Народното събрание със закон (ДВ, бр. 40 от 2005 г.), обнародван в „Официален вестник“ на Европейския съюз, ОВ L 157 от 21 юни 2005 г. и в „Държавен вестник“, бр. 103 и 104 от 2006 г., в сила от 1 януари 2007 г. В допълнение следва да се отбележи, че съгласно Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (чл. 9, ал. 4) референдум по въпроси, уредени в сключени от Република България международни договори, може да се произвежда преди тяхната ратификация.</p> <p>Във връзка с това искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение, прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.</p> <p>По отношение на риска от неблагоприятна фискална политика следва да се отбележи, че на национално и европейско ниво действат различни регулаторни мерки, които служат като спирачка пред разхлабването на фискалната политика. Така например след глобалната финансова криза от 2008-2010 г. в ЕС беше въведена Процедура при макроикономически дисбаланси, която има за цел да идентифицира потенциални макроикономически рискове на ранен</p>

				етап, да предотврати появата и да коригира съществуващите дисбаланси в икономиките на държавите членки. Понастоящем процедурата е неизменна част от цикъла за координация на икономическите и фискалните политики в ЕС. Също така Пактът за стабилност и растеж беше ревизиран и засилен след глобалната финансова криза. Той съдържа разпоредби срещу прекомерни бюджетни дефицити и неустойчива фискална политика, като след влизането в еврозоната страната ни ще бъде подложена и на по-стриктен мониторинг и контрол, отколкото държавите от ЕС извън еврозоната, и най-вече по отношение на проектобюджета си.
5.	Становище на la yuqhar , получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg	<p>Против</p> <p>Този закон не следва да бъде приет поради множество фактори, някой от които са следните: 1. не е проведен референдум и не е взето под внимание мнението на гражданите, което от своя страна е нарушение и опорочава изначалната процедура на законопроекта; 2. финансовата обосновка не е изготвена така, че да отрази реалните промени в цифри всички разходи които води след себе си въвеждането на еврото; макар и еднократен разход, той ще бъде значителен; без финансова обосновка не следва изобщо да се предлага законопроекта за обсъждане; 3. не е взето под внимание че голяма част от бизнеса и общините нямат нито средствата, нито ресурса да се справят и в същото време нямат избор - просто им се налага да бъде направено; 4. колко от държавите членки на ЕС са запазили собствената си валута и защо? 5. да бъдат отпуснати финансови средства на всички засегнати лица от промяната - нека държавата помисли за гражданите и бизнеса.</p> <p>Моето лично мнение - против така предложеният проект на Закон за въвеждане на еврото в България</p>	Не се приема.	<p>Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект.</p> <p>Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата.</p> <p>По отношение на въпроса за организирането на референдум следва да се отбележи, че съгласно Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (чл. 9, ал. 4) референдум по въпроси, уредени в сключени от Република България международни договори, може да се произвежда преди тяхната ратификация.</p> <p>Във връзка с това искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.</p>
6.	Становище на Penguin , получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg	<p>Не. Представена е нереална финансова информация</p> <p>Неуважаваният Асен Василев е предоставил нереална информация за финансовият дефицит от БВП на страната. Адекватна информация може да се получи от сметката на държавата в БНБ, която свети на червено с 42 МИЛИАРДА ЛЕВА, като половината от тези пари са липси за последните 2 години. Според Асен дефицитът е 2.9%, което е около 5 милиарда и половина. Как са прикрити останалите милиарди? С печатане на повече банкноти, които нямат реално покритие, с близо 50% инфлация и с бъркане в Сребърния пенсионен фонд, както и от енергетиката. За последните 12 години</p>	Не се приема.	<p>Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект.</p> <p>Решението на Съвета на Европейския съюз за отмяна на дерогация на държава членка се взема въз основа на предварително определената в Договора за функционирането на Европейския съюз процедура и при извършването на съответния анализ на независимата информация на европейските институции за икономическите показатели на Република България.</p> <p>Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.</p>

		<p>икономически страната ни се крепи на заеми. Последната година, през която сметката на държавата в БНБ е била на плюс е 2012. Откакто неуважаваният Асен Василев е финансов министър от статистиката на МФ са изчезнали данните за сумите събирани от всеки данък и данните за постъпилите други суми.</p> <p>Няма как при такива безобразни лъжи и манипулации приемането на еврото да ни се отрази добре. Това ще е последният пирон в ковчегата на България, която е в технически фалит от 2015 година насам.</p>		
7.	<p>Становище на KirilTonev, получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg</p>	<p>Нужда от допълнителни уточнения и стандартизация на калкулациите</p> <p>1. В проекта липсват разписани детайли за фискалните устройства. В Наредба Н-18 към ЗДДС би следвало да настъпят промени. Основните номенклатури за вид плащане са в лева. Към момента в номенклатурите на фискалните устройства съществува валутно плащане с програмируем курс за превалутиране. Не е разписано какво се случва след датата на приемане на еврото с тези номенклатури и под каква форма се предава информацията към НАП.</p> <p>Дали ще има преходен период или от 0 часа и 0 минути в дена на приемане на еврото номенклатурите автоматично трябва да станат в евро.</p> <p>Това определя вероятна нужда от промяна в фирмуъра на фискалните устройства, за което е нужно да се предвиди срока за който фирмуърите на производителите на фискални устройства да преминат одобрения през БИМ (института по метрология).</p> <p>Трябва да се опише процеса за това със срокове и конкретика.</p> <p>2. Важно е да се опише по-задълбочена процедура по калкулациите в продажбите, тъй като калкулациите са еднопосочни от лев към евро поради закръглянето.</p> <p>А има разминаване в начина на изчисляване на ДДС в Наредба Н18 и в ЗДДС.</p> <p>По наредба се отчислява от сумата за плащане, а в закона се начислява.</p> <p>Крайно време е да има синхронизация на двете, което ще отнеме време отново, поради вероятна промяна в фирмуърите на фискалните устройства. Но няма да е в тежест, тъй като фирмуърите могат да се обновяват по APN канал (както е разписано в Наредба Н-18).</p> <p>Пример: Закона допуска съществуването на фактура, чиито редове са с различни ставки на ДДС,</p>	<p>1. Приема се по принцип.</p> <p>2. Не се приема.</p>	<p>1. Предложението е свързано с промяна в подзаконовата нормативна уредба. В тази връзка, разпоредбата на § 3, ал. 1 от законопроекта предвижда в срок до два месеца от влизането в сила на този закон министърът на финансите да приведе наредбата по чл. 118, ал. 4 от Закона за данък върху добавената стойност в съответствие със закона.</p> <p>2. Направеното предложение е извън обхвата на нормата на чл. 20 от законопроекта, която предвижда въвеждане на задължение в периода на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите само общата крайна сума, която се заплаща от потребителя, да се обявява в издавания фискален/системен бон или в друг документ, регистриращ плащането, издаван вместо фискален/системен бон, в евро и в левове, заедно с официалния валутен курс на лева към еврото.</p>

	<p>стига да са отделени данъчните основи и да е изчислен данъка поотделно за всяка една от тях, като сумата за плащане ще е равна на сбора на данъчните основи и данъка за всяка една от тях.</p> <p>Но примера важи и за общия случай - с една ставка за целия документ.</p> <p>Това обуславя нуждата от изчисление на ДДС за всеки ред поотделно (единична цена умножена по количество = данъчна основа на реда), без да се закръгля или да се закръгля до достатъчно голям брой символи (примерно 6 след запетаята), за да се гарантира, че сбора на поредовите ДДС суми ще е равен на калкуиранта сума на ДДС от общата данъчна основа за конкретна ставка.</p> <p>Ако следваме проекта на закона, следва в преходния период да изчислим единична цена в еуровата равностойност.</p> <p>В случаите, в които издателя на фактурата е регистрирано за целите на ДДС лице, то единичната цена ще е без включен данък.</p> <p>От там следва, че при изчисляване на общата сума за плащане на един документ изхождайки от единични цени в лева и втора калкулация от единични цени в евро, ще е изключително вероятно да имаме разминаване в равенството $\langle \text{сума за плащане в лева} \rangle / 1.95583 = \langle \text{сума за плащане в евро} \rangle$</p> <p>Нужно е въвеждане на единен начин за калкулация, не само с оглед въвеждане на еврото, но и с оглед стандартизация на калкулациите в първични счетоводни документи.</p> <p>Като към това се добави и оеднаквяването на изчисленията за данък и сума за плащане между ЗДДС и Наредба Н-18</p> <p>3. С оглед текущо описаното в проекта се допускат ситуации на смесени разплащания по продажби - частично в лева и доплащане в евро, като рестото е винаги в евро, освен в случаите попадащи в чл. 25 ал.1.</p> <p>Калкулациите за ресто ще са изключително усложнени при смесено плащане. Основното плащане трябва да е в лева а допълващото в евро.</p> <p>В обратния случай е нужно да се конкретизира методиката за калкулиране, тъй като няма винаги:</p> <p>сума лева с точност до стотинка => превалутиране => сума евро => сума евро закръглена до евроцент</p> <p>да е равносилно на обратната сметка:</p> <p>сума евро закръглена до евроцент => превалутиране => сума лева => сума лева закръглена до стотинка</p> <p>Пример:</p> <p>Продажба на стойност 100.03лв. (51.14 евро - според заложеното в законодателството изчисление и закръгляне)</p> <p>Смесено плащане 20 евро + 80лева.</p>	<p>3. Не се приема</p>	<p>3. Член 25, ал. 1 от законопроекта гласи:</p> <p>„В периода на двойно обращение при получено плащане в брой в левове или в евро...“</p> <p>Съгласно разпоредбата на чл. 25, ал. 1 от законопроекта не се допускат смесени плащания в левове и в евро. В допълнение, за по-голяма яснота, чл. 25 е прецизиран, така че да регламентира задължението за търговец да връща остатъка изцяло в евро, а при недостатъчна наличност - изцяло в левове. По този начин ще се избегне описания в становището сценарий, при който се появяват неточности при връщането на суми вследствие превалутирането.</p>
--	---	------------------------	---

		<p>Ако основното плащане е 80лева и се доплаща в евро, то 100лв.-80лв. = 20.03лв. за доплащане = 10.24 евро. Доплащане от 20 евро с ресто 9.76евро. При основно плащане 20 евро и доплащане 80 лв.: 51.14евро - 20евро = 31.14 евро за доплащане => превалутирани в обранта посока (евро към лев) = 60.90 лева. за доплащане. Доплащане с 80лв. - 60.90 = ресто 19.10лв. което трябва да се върне на клиента в евро = 9.77евро. Разлика от 0.01лв. Много вероятно е сумата остатък за доплащане в лева да не е равна на сумата за доплащане в евро, тъй като закръгляме и след закръгляне пресмятанията не са със същото число, а с закръглено (по-голямо или по-малко).</p>		
8.	<p>Становище на ARuseva, получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg</p>	<p>Необходимо е прецизиране с цел подготовка на информационните системи на бизнеса.</p> <p>Търговец, който продава услуги, за които получава плащане по банков път или пък получава плащане в брой, за което издава касов бон съгласно изискванията на Наредба Н-18 (не използва СУПТО) и още издава документ-фактура съгласно изискванията на чл.114 ЗДДС ще бъде ли задължен да показва две единични цени във фактурата – в лева и евро в периода на двойно обозначаване на цените или само крайната сума за плащане ще трябва да се представи в двете валути? Необходимо е ясно прецизиране с цел подготовка на информационните системи на бизнеса.</p>	Приема се.	<p>Текстът е прецизиран, като в чл. 15 от законопроекта се създава нова ал. 3, т. 5, която въвежда изключение от правилото за двойно обозначаване при издаването на документи по чл. 112, ал. 1 от Закона за данък върху добавената стойност.</p>
9.	<p>Становище на thebest, получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg</p>	<p>НЕ СМЕ ЗА ЕВРОТО ОЩЕ</p> <p>Здравейте! Не сме доживели още да въвеждаме Еврото. Няма смисъл и от закон за него. Елате в провинцията да видите как искат хората евро. Не стойте само в София. Причини да НЕ приемем еврото например са: 1. Не е проведен РЕФЕРЕНДУМ ! За какво се подписахме толкова много хора - близо 600 хил. човека. Каквото и да е обещано при влизането ни в ЕС, не е редно без питане на народа да се предприема такава голяма стъпка. 2. Големи спънки ще е за дребния бизнес. Половин година цени в лева и евро - УЖАС. После ще връщам евро, когато ти дават лева - още по-голям ужас. Ние Change бюро ли ще сме или ще работим за каквото сме учили. И има да възникват спорове - кой какво е върнал и дали е точно. Ще назнача на работа някой от министерство на финансите или министър - той да връща ресто и да тича до банките да обменя пари..... 3. Трябва за запазим БЪЛГАРСКИЯ ЛЕВ! Само той ни остана от ЕС. Всичко друго им дадохме - и предприятия и земеделие и енергетика и какво ли не. /включително и работна ръка им дадохме/ Само един</p>	<p>1. Не се приема.</p> <p>2. Приема се по принцип.</p> <p>3. Не се приема.</p>	<p>1. Искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.</p> <p>2. Текстът на чл. 25, ал. 1 е прецизиран с цел внасяне на допълнителна яснота и уреждането на изрична забрана спрямо връщането на остатък в две различни парични единици.</p> <p>3. Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на</p>

		ЛЕВ ни остана. Е добре и кирилицата си имаме още. Поне тях да опазим от ЕС.		ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.
10.	Становище на Alex , получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg	По-важният въпрос е не дали да приеме еврото, а какви права ще има България спрямо ЕЦБ!!! https://pogled.info/bulgarski/proekt-na-zakona-za-vavezhdane-na-evroto-v-republika-balgariya-sled-maglata-pak-magla.168290	Приема се по принцип.	Принципът за провеждане на единна парична политика на Евросистемата се изразява в централизирано вземане на решения по отношение на паричната политика от ЕЦБ и децентрализирано прилагане на тази политика от националните централни банки. С влизането в сила на законопроекта след присъединяването на България към еврозоната Управителят на БНБ ще участва в Управителния съвет на ЕЦБ с право на глас на ротационен принцип и ще гласува решенията свързани с паричната политика на ЕЦБ. БНБ ще прилага взетите решения децентрализирано, но на основата на общи стандарти и правила, валидни за всички пазарни участници в еврозоната.

11.	<p>Становище на kachulev, получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg</p>	<p>Коментар по философията на приемане на еврото в България</p> <p>Най-бедната страна в Европейския съюз не предполага бързо влизане в паричния съюз преди влизането в Шенгенското пространство. Само второто условие може по-цялостно да интегрира българската икономика в европейската и да конвергира икономиката ни към европейската.</p> <p>Остава висящ въпросът с детайлизирането на разпределение на резервите на БНБ изисквани от Паричния борд. Необходим е ясен и прозрачен обществен диалог за трансферирането на тези пари и създаването на мултиплициращ ефект в икономиката, а не преминаването им от едни ръце в други.</p> <p>Необходимо е споразумение за прекъсване на членството в Еврозоната без финансов риск за България, защото това не е уредено в договорите за ЕС и създаването на ЕЦБ. Също така е необходимо по-вилна позиция на България в ЕЦБ предвид по-добрите финансови показатели в последните години.</p> <p>Ако се постигне по-добър резултат при тук поставените въпроси, останалото са технически въпроси с бързо решение, какъвто се явява и обсъждания законопроект.</p> <p>И последно е необходим референдум за приемане на еврото какъвто имаше във всички европейски страни.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект.</p> <p>Поставените въпроси не са предмет на настоящия законопроект, а са свързани с темата дали България следва да се присъедини към еврозоната.</p> <p>В този контекст следва да се отбележи, че въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата.</p> <p>В допълнение, моментът на присъединяване към еврозоната се определя от изпълнението т.нар. критерии за конвергенция, ясно описани в Договора за функционирането на Европейския съюз и не е формално свързан със степента на конвергенцията на доходите със средните в еврозоната/ЕС.</p> <p>По отношение на темата за референдум, искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.</p>
-----	---	---	----------------------	---

<p>12.</p>	<p>Становище на moderntrade, получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg</p>	<p>В тази връзка, моля да вземете под внимание следните наши предложения, а именно:</p> <p><u>1. По Чл. 7.</u></p> <p>- <u>Предлагаме чл.7 (2) да отпадне</u> тъй като в закона липсва легална дефиниция за „Въвеждане на еврото“, както и темпорално ограничение на въведената забрана в комбинация със своего рода налична презумпция за виновност, доколкото доказателствената тежест за наличие на обективни икономически фактори е при икономическите субекти. Темата е засегната и от чл.25 (5), но с въвеждане на ясно темпорално ограничение.</p> <p>В случай, че разпоредбата остане, същата да бъде допълнена както следва: „Настоящата алинея по никакъв начин не засяга принципите на свободното предприемачество, в това число (но не само) свободното ценообразуване от страна на търговците, основаващо се на основни икономически и търговски принципи като търсене и предлагане, наличност (вкл. сезонна) на стоки и продукти, състоянието на пазара на труда и др. Наличието на обективни икономически фактори се предполага до доказване на противното от страна на контролните органи.“</p>	<p>1. Не се приема</p>	<p>1. В Раздел I „Предмет, цел и основни положения“ от законопроекта са описани моментът на въвеждане на еврото и произтичащата от въвеждането на еврото промяна на официалната парична единица. В тази връзка следва да се отбележи, че чл. 7 урежда по изричен начин правният принцип на защита на потребителите по смисъла на ЗВЕРБ, като съответно от него не произхожда пряка забрана за осъществяване на определени действия от страна на търговците. Разпоредбата на ал. 2 служи за установяване на желаното и идеализирано поведение във връзка с необходимостта от предотвратяване на необосновани вреди спрямо потребителите, пряко свързани с въвеждането на еврото, като се взема предвид фактът, че приемането на единната европейска валута не е основателна причина за увеличаването на цените. В този смисъл, не е необходимо въвеждането на ограничение спрямо обхвата на принципа във времето и за неспазването му не се налага санкция.</p> <p>Предложената редакция на ал. 2 не е необходима, тъй като се припокрива по смисъл със значението на „обективни икономически фактори“ представено в § 2, т 6 от допълнителните разпоредби. Чрез въведеното понятие, обхватът на забраняващата правна норма, уредена в чл. 25, ал. 5, е ограничен до увеличения в цените на стоки и услуги, целящи покачване в нетната печалба. В допълнение, предвижда се санкции да се налагат при установяване на нарушение от контролните органи.</p> <p>Следва също да се отбележи, че целенасочено се избягва прекомерното конкретизиране на понятието „обективни икономически фактори“ в закона чрез изброяване на определени процеси/поведение/други фактори, които биха позволили покачване на цените в едномесечния период по чл. 25, ал. 5. Това носи със себе си риска разпоредбата да стане твърде рестриктивна по обхват. Избраната дефиниция позволява разширително тълкуване на понятието от страна на контролния и правоприлагащите органи в съответствие с духа на законопроекта. От своя страна предоставянето на подобна оперативна самостоятелност на компетентните органи защитава в по-голяма степен интересите на търговците и потребителите.</p> <p>Не на последно място следва да се има предвид, че въпросната норма произтича от чл. 4, ал. 1 от <i>Препоръка на Комисията от 10 януари 2008 година относно мерките за улесняване на бъдещото преминаване към еврото (нотифицирано под номер C(2007) 6912) (2008/78/EO)</i>, която гласи, че „търговците на дребно по-специално следва да не увеличават цените поради въвеждането на еврото и да се опитат да минимизират измененията на цените в евро след смяната на валутата“.</p>
------------	--	--	------------------------	--

		<p><u>2. По Чл. 16.</u></p> <p>(а) Да бъде предвидено, че валутата може да се изпише и с думи, като в тази връзка чл. 16, ал. 2 да придобие следната редакция: чл. 16, ал. (2): Двете цени се поставят заедно и са придружени с изписване на съответната валута, отличителен знак или съкращение, позволяващи лесното им разпознаване.</p> <p>(б) Предлагаме нова ал. (3) към чл.16 със следното съдържание: „При рекламиране на стоки и услуги в хартиени или дигитални брошури, съдържащи повече от една страница, е достатъчно официалният валутен курс да бъде изписан еднократно в брошурата</p> <p>(в) Предлагаме нова ал. (4) към чл.16 със следното съдържание: „Извън случаите за двойно обозначаване, предвидени в настоящия закон, не е налице задължение за двойно обозначаване.“</p> <p><u>3. По Чл. 18.</u></p> <p>Предлагаме допълнение към чл. 18 както следва: „При рекламиране на стоки и услуги в аудио и видео формат, цената на стоките и услугите ще се посочва устно от диктора до момента на официалното въвеждане на еврото само в лева, а след тази дата само в евро, като не е необходимо изговаряне на втората валута, както и на обменния валутен курс.“</p> <p><u>4. По чл. 20 ал 1.</u></p> <p>Предлагаме допълнение към чл. 20, ал.1 както следва: “ В периода на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите общата крайна сума, която се заплаща от потребителя, се обявява в издавания фискален/системен бон или в друг документ, регистриращ плащането, в евро и в левове.“</p>	<p>2. а) Приема се</p> <p>б) Не се приема</p> <p>в) Не се приема</p>	<p>2.б) Проектът на закон не съдържа изисквания относно изписването на официалния валутен курс в хартиени или дигитални брошури.</p> <p>2.в) Проектът на закон изрично регламентира случаите, в които се прилага двойното обозначаване на цените на стоките и услугите, както и изключенията от това правило.</p> <p>3. Чл.16, ал. 4 от проекта на закон: „При търговски съобщения и реклама в аудио и видео формат, които имат за цел насърчаване</p>
--	--	--	--	--

	<p><u>5. По Чл. 25. ал. 5</u></p> <p>Предлагаме алинеята да се допълни както следва: „Настоящата алинея по никакъв начин не засяга принципите на свободното предприемачество, в това число (но не само) свободното ценообразуване от страна на търговците, основаващо се на основни икономически и търговски принципи като търсене и предлагане, наличност (вкл. сезонна) на стоки и продукти, състояние на пазара на труда и др. Наличието на обективни икономически фактори се предполага до доказване на противното от страна на контролните органи.“</p> <p><u>6. По § 2. от Допълнителните разпоредби</u></p> <p>Предлагаме въвеждането на нова т. 20 в Допълнителните разпоредби, а именно: По смисъла на чл. 16 (2) отличителен знак за евро е „€“, а съкращение за български лев е „лв“.</p> <p><u>7. По § 3. (1) от Преходните и заключителни разпоредби</u></p> <p><u>Предлагаме срокът да бъде намален на два месеца</u> с оглед необходимото време за извършване на системните настройки при икономическите субекти преди влизане в сила на задължението за двойно посочване на цените.</p> <p><u>8. По § 6. (1) от Преходните и заключителни разпоредби</u></p> <p><u>Предлагаме срокът да бъде намален на четири месеца</u> с оглед необходимото време за извършване на системните настройки при икономическите субекти преди влизане в сила на задължението за двойно посочване на цените.</p> <p>Съществува хипотеза, при която ал. (2) въвежда обратно действие на подзаконови нормативни актове, в т.ч., но не само на административно наказателни разпоредби.</p>	<p>3. Приема се с редакция</p> <p>4. Приема се.</p> <p>5. Не се приема.</p> <p>6. Не се приема</p>	<p><i>продажбата на стоки и услуги, цените може да се представят устно само в левове до датата на въвеждане на еврото, а след нея, само в евро“.</i></p> <p>5. Предложената редакция на ал. 5 не е необходима, тъй като се припокрива по смисъл със значението на „обективни икономически фактори“ представено в § 2, т 6 от допълнителните разпоредби. Чрез въведеното понятие, обхватът на забраняващата правна норма уредена в чл. 25, ал. 5, е ограничен до увеличения в цените на стоки и услуги, целящи покачване в нетната печалба.</p> <p>В допълнение следва да се отбележи, че целенасочено се избягва прекомерното конкретизиране на понятието „обективни икономически фактори“ в закона чрез изброяване на определени процеси/поведение/други фактори, които биха позволили покачване на цените в едномесечния период по чл. 25, ал. 5. Това носи със себе си риска разпоредбата да стане твърде рестриктивна по обхват. Избраната дефиниция позволява разширително тълкуване на понятието от страна на контролния и правоприлагащите органи в съответствие с духа на законопроекта. От своя страна предоставянето на подобна оперативна самостоятелност на компетентните органи защитава в по-голяма степен интересите на търговците и потребителите.</p> <p>6. Предложеното съкращение за български лев „лв“ и отличителния знак за евро „€“ са общоприети. Не е необходимо да се посочва изрично.</p>
--	--	--	--

			<p>7. Приема се.</p> <p>8. Не се приема</p>	<p>8. Предложената разпоредба е в съответствие с установените в Закона за нормативните актове срокове. По отношение на твърдението за ретроактивност на ал. 2 от параграф 6, следва да се поясни, че разпоредбата изрично посочва, че измененията и допълненията в подзаконови нормативни актове влизат в сила <u>от датата</u> на въвеждане на еврото в Република България, а не преди това.</p>
--	--	--	---	--

<p>13.</p>	<p>Писмо от г-жа Андреана Атанасова, председател на УС на „Алианс на технологичната индустрия – АТИ“</p>	<p>На първо място, бихме искали да подчертаем, че е необходимо бизнесът да бъде своевременно уведомен за готовността на Р. България да влезе в еврозоната, с посочване на реалистична дата на присъединяване. Влизането в еврозоната изисква спазване на редица правила от страна на телекомуникационния сектор и влагане на съществени инвестиции, затова и своевременното уведомяване е важно условие, което ще даде възможност на предприятията да се подготвят адекватно и да адаптират своята дейност, процеси и системи към предстоящите промени. Предоставянето на информация по прозрачен и отговорен начин относно възможното присъединяване към еврозоната ще намали несигурността, ще създаде по-стабилни и предвидими икономически условия за бизнеса и ще демонстрира ангажимента на държавата към икономическата стабилност и растежа.</p> <p>В допълнение следва да се има предвид, че въвеждането на еврото от гледна точка на билинг и счетоводни системи, както и с оглед приключването на дадена финансова година, е препоръчително да се въведе с начална дата 1 януари. Евантуални други дати за въвеждане на еврото, напр. като 1 юли ще направят по-сложно годишното приключване.</p> <p>Изготвеният Проект предвижда съществени промени в действащото законодателство и урежда принципите, правилата и процедурите за въвеждане на еврото. Наред с това, някои от предвидените разпоредби в ЗВЕ, по наше мнение, не облекчават бизнеса и не способстват за постигане на основната цел да се „улесни въвеждането на еврото“ (чл. 2 от Проекта).</p> <p>Предложеният Проект има за цел да осигури нормативно завършване на процеса, започнал на 10.07.2020 г. с включването на българския лев във Валутно-курсния механизъм II (ВМ II) и практическа подготовка за замяна на българския лев с еврото. От друга страна, с цел да уеднакви изцяло правилата, приложими за всички субекти в страната, които са доставчици на тези услуги или продават стоки, са предвидени специфични мерки. Тези мерки обаче не винаги са пропорционални на размера, въздействието и рисковете, които цените на техните услуги/стоки могат да създадат за гражданите и обществото.</p> <p>Иначе казано – някои от предвидените мерки създават необоснована тежест за бизнеса и в частност за членовете на Алианса на технологичната индустрия като едно от най-големите предприятия в сектора на електронните съобщения в страната. Проектът предвижда въвеждането на някои разпоредби, които, по наше мнение, следва да бъдат прецизирани, за да са в съответствие с действащото национално законодателство и да постигнат целта, т.е. крайното желано състояние – въвеждане на еврото като национална валута без сътресения за бизнеса и потребителите.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Представители на бизнеса участват активно в процеса на практическата подготовка за въвеждане на еврото, вкл. в процеса на изготвяне на проекта на Закон за въвеждане на еврото в Република България, поради което не може да се приеме че този сектор не е достатъчно добре осведомен по отношение на готовността на България за присъединяване към еврозоната. Същевременно е в ход комуникационна кампания по медиите, както и организиране на публични събития и семинари, чиято основна цел е предоставяне на информация на обществото за процеса по присъединяване и очакванията от приемането на еврото.</p> <p>По отношение на датата на присъединяване към еврозоната следва да се отбележи, че се работи с целева дата 1 януари 2025 г., както е предвидено в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, приет с РМС № 797 от 13 ноември 2023 г., въпреки че е по-реалистично България да се присъедини към еврозоната по-късно през 2025 г.</p> <p>В допълнение, по отношение на твърдението, че някои от предвидените мерки създават необоснована тежест за бизнеса, в становището не са посочени конкретни разпоредби от законопроекта, поради което не може да се направи обоснован извод за необходимостта от прецизирането на текстовете.</p>
------------	---	--	----------------------	--

	<p>1. Съгласно чл. 5 от Проекта – официалният валутен курс на лева към еврото е неотменимо фиксираният валутен курс на лева към еврото, определен в Регламент на Съвета приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, тази разпоредба е препращаща и на практика не посочва какъв е валутният курс на лева към еврото. При депозирание в на Проекта в Народното събрание следва да се обмисли вариант да бъде посочен курса в Закона за въвеждане на еврото. Нормативна основа за това заключение намираме в Решение на Народното събрание от 27.10.2022 г., в чиято т. 3 изрично е посочено „Република България приема еврото при запазване на официалния валутен курс на лева към еврото, равен на централния курс от 1,95583 лева за 1 евро“. Това означава, че няма правна пречка да бъде посочен този курс в Проекта на Закон за въвеждане на еврото, тъй като това вече е сторено с изрично Решение на Народното събрание.</p> <p>Предвид посоченото, предлагаме разпоредбата на чл. 5 от Проекта да придобие следната редакция: „Официалният валутен курс на лева към еврото е неотменимо фиксираният валутен курс на лева към еврото, определен в Регламент на Съвета приет в съответствие с член 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Курсът е равен на 1.95583 лева за 1 евро“.</p> <p>2. Съгласно разпоредбата на чл. 6 от Проекта са изброени принципите, на които се подчинява Закона за въвеждане на еврото, като водещ е принципът за защита на потребителите – без да поставяме под съмнение това, считайки го за особено важен принцип, сме на мнение, че следва да се добавят и принципи като „пропорционалност“ и „равнопоставеност“. Доводът ни за това заключение е, че при процеса на въвеждане на еврото търговските дружества в страната (най-общо казано – бизнеса в България) ще имат решаващо значение. Търговските дружества търпят въздействието на императивни правни норми в Проекта, но следва да могат да разчитат на принципи, сред които „пропорционалност“ е особено важен. Това означава съответствие на тежестта на наложената мярка или правно задължение спрямо усилията, разходите и трудностите, които ще срещнат търговците в най-широк смисъл.</p> <p>Предвид посоченото, предлагаме разпоредбата на чл. 6 от Проекта да придобие следната редакция:</p> <p><i>„В процеса на въвеждане на еврото в Република България се прилагат принципът на защита на потребителите, принципът на</i></p>	<p>1. Не се приема</p> <p>2. Приема се по принцип</p>	<p>1. Съгласно чл. 140, ал. 3 от Договора за функционирането на ЕС Съветът с единодушие на държавите-членки, чиято парична единица е еврото и заинтересованата държава-членка (България), по предложение на Комисията и след консултация с Европейската централна банка, неотменимо фиксира курса, при който еврото заменя валутата на съответната държава-членка (лева). Изричното посочване на курса в Законопроекта за въвеждане на еврото в Република България би се считало за предопределящо това решение. От правна гледна точка, именно това е причината, поради която курсът не би могъл да бъде посочен в законопроекта. Изричното посочване на курса би довело до оттегляне на позитивните становища, получени от Европейската комисия и Европейската централна банка, по законопроекта.</p> <p>Въпреки че курсът не е част от законопроекта поради гореспоменатата причина, ангажиментът на българските власти страната ни да се присъедини към еврозоната със сегашния фиксиран курс – 1.95583 лева за 1 евро е потвърден както в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, така и в Решението на Народното събрание от октомври 2022 г. В тази връзка няма никакви основания за промяна на действащия курс и в бъдеще.</p> <p>2. Отчетена е необходимостта от съобразяването на допълнителните задължения, които се вменяват на лицата в изпълнение на мерките за въвеждане на еврото. В този смисъл вече е уреден принципът на ефективност и икономичност, описан в чл. 9 от законопроекта, който носи смисъла на предложения за включване принцип на пропорционалност.</p>
--	--	---	--

информираност, принципът на ефективност и икономичност, принципът на прозрачност, принципът на пропорционалност, принципът на равнопоставеност и принципът на приемственост и автоматично превалутиране на суми от левове в евро“.

3. Съгласно разпоредбата на чл. 7, ал. 2 от Проекта се предвижда, че при въвеждането на еврото търговците не могат да увеличават цените на предлаганите от тях стоки и услуги, когато това не е обосновано от обективни икономически фактори. Посочената разпоредба в Проекта е неясна, разбирайки че е предложена, за да се защитят потребителите, отбелязваме че всъщност тя не постига тази цел. Вероятно смисълът е да не се допусне спекулативно увеличаване на цените при въвеждане на еврото, но това не намалява риска от увеличаване на цените преди или непосредствено след въвеждане на еврото. Това означава, че разпоредбата е декларативна и не води до отстояване на принципа за защита на потребителите. Разпоредбата, обаче, затруднява търговските дружества в страната, защото въвежда понятие като „обективни икономически фактори“, доколкото е неясно какви са те. Предвидената в §1 от Допълнителните разпоредби на Проекта на Закон за въвеждане на еврото легална дефиниция за „обективни икономически фактори“ не допринася за изясняване на въпроса, защото въвежда критерия „влияние на търговеца“, т.е. едно понятие се изяснява с друго неясно понятие. Понякога цените на определени стоки или услуги са поставени в зависимост от цени на други услуги или от чуждестранни доставчици на стоки. Ако тези чуждестранни доставчици на стоки увеличат доставните цени, то няма как това да не се отрази на цените в България. Предвидената разпоредба обаче забранява увеличаване на цените, остава неясно дали описаната хипотеза (увеличаване на цените по веригите на доставка) попада в понятието „обективни икономически фактори“, доколкото легалната дефиниция е неясна. Ефектът на разпоредбата ще бъде своеобразно замразяване на цените без отчитане на икономическите реалности.

Предвид изложеното, предлагаме разпоредбата на чл. 7, ал. 2 от Проекта да отпадне изцяло.

Същите изводи се прилагат и за разпоредбата на чл. 25, ал. 5 от Проекта – доколкото текстът е идентичен и разликата е само в периода на прилагане (двойното обращение), не е необходимо повтаряне на мотивите. Алтернативно, ако не бъде прието нашето предложение за отпадане, текстът може да се премести в разпоредбите за принципите на закона.

3. Не се приема

3. Член 7, алинея 2 от законопроекта урежда по изричен начин правния принцип на защита на потребителите по смисъла на ЗВЕРБ, като съответно от него не произхожда пряка забрана за осъществяване на определени действия от страна на търговците. Разпоредбата на ал. 2 служи за установяване на желаното и идеализирано поведение във връзка с необходимостта от предотвратяване на необосновани вреди спрямо потребителите, пряко свързани с въвеждането на еврото, като се взема предвид фактът, че приемането на единната европейска валута не е основателна причина за увеличаването на цените. Правилото за поведение във връзка с увеличението на цените произтича от забраняващата правна норма, уредена в чл. 25, ал. 5, като действието на забраната е ограничено във времето до едномесечния период на двойно обращение след въвеждане на еврото и по смисъла на понятието „обективни икономически фактори“ (представено в § 2, т 6 от допълнителните разпоредби) обхваща единствено такива увеличения в цените, които целят покачване на нетната печалба от предлагана стока и услуга. Описаните в предложението хипотези попадат напълно в определеното за гореспоменатото понятие, тъй като се отнасят до производството, обращението и реализацията на стоки и услуги извън контрола на търговците, а не до увеличения в търговската надбавка с цел повишаване на нормата на печалба. Следва също да се отбележи, че целенасочено се избягва прекомерното конкретизиране на понятието „обективни икономически фактори“ в закона чрез изброяване на определени процеси/поведение/други фактори, които биха позволили покачване на цените в едномесечния период по чл. 25, ал. 5. Това носи със себе си риска разпоредбата да стане твърде рестриктивна по обхват. Избраната дефиниция позволява широка интерпретация на понятието от страна на контролния и правоприлагащите органи в съответствие с духа на законопроекта. От своя страна предоставянето на подобна оперативна самостоятелност на компетентните органи защитава в по-голяма степен интересите на търговците и потребителите. По вторичното предложение при условия на евентуалност отново отбелязваме, че чл. 7, ал. 2 се отнася до принципа на защита на потребителите и следователно идеята за обособяване на чл. 25, ал. 5 като принцип вече е осъществена. Не на последно място следва да се има предвид, че въпросната норма произтича от чл. 4, ал. 1 от *Препоръка на Комисията от 10*

		<p>4. Съгласно чл. 8 от Проекта – на потребителите се предоставя ясна точна и своевременна информация за принципите, правилата и процедурите за въвеждане на еврото като парична единица на Република България, включително реда и правилата за обмяната на левове в евро, превалутирането от левове в евро и представянето на цените на стоки и услуги, и на други стойности в евро. Поддържаеме становище, че следва да се определи ред как да става това информирание – достатъчно би било да се посочи, че това става „по подходящ начин“, а не само да се въвежда задължение за информирание, тъй като способите за това може да са много различни.</p> <p>Въз основа на посоченото, предлагаме разпоредбата на чл. 7, ал. 2 да придобие следната редакция:</p> <p><i>„На потребителите по подходящ начин се предоставя ясна, точна и своевременна информация за принципите, правилата и процедурите за въвеждане на еврото като парична единица на Република България, включително реда и правилата за обмяната на левове в евро, превалутирането от левове в евро и представянето на цените на стоки и услуги, и на други стойности в евро“.</i></p>	<p>4. Не се приема</p>	<p>януари 2008 година относно мерките за улесняване на бъдещото преминаване към еврото (нотифицирано под номер C(2007) 6912) (2008/78/ЕО), която гласи, че „търговците на дребно по-специално следва да не увеличават цените поради въвеждането на еврото и да се опитат да минимизират измененията на цените в евро след смяната на валутата“.</p> <p>В този смисъл, редакцията на принципа по чл. 7, ал. 2 е прецизирана с цел осигуряване на допълнителна яснота и разграничаване от текста на чл. 25, ал. 5. Отново с тази цел е развита дефиницията на „обективни икономически фактори“, като изрично е включено „обращението“ като фактор свързан с стоките и услугите, върху които търговецът не може да влияе.</p> <p>4. Посоченият чл. 8 от законопроекта урежда един от водещите за въвеждането на еврото принципи - принципа на информираност, от който не произтичат пряко задължения. Специфичните начини за предоставяне на информация са посочени в приложимите правни норми, сред които – чл. 14, 21 и 26. В този смисъл идентифицираната необходимост относно конкретизацията на способите за гарантиране на достъпа на потребителите до информация вече е адресирана.</p>
--	--	--	------------------------	---

5. Съгласно чл. 15 от Проекта се предвижда цените на всички стоки и услуги да се обозначават в евро и в левове за посочения в разпоредбата период от време, като за цените в евро се прилагат правилата за превалутиране и закръгляване. Това е двойното обозначаване – подкрепяме предложения подход, смятаме го за правилен, но при отчитане на бележките по-долу.

Бихме искали да изтъкнем обстоятелства, които ще доведат до затруднения. Основното от тях е използването на израза „евро и лева“ – така разписан текстът на Проекта всъщност означава, че цената на дадена стока или услуга следва да се посочва първо в евро, а после в лева (при положение, че еврото дори няма да е все още приложима валута). Считаме този подход за неправилен, тъй като преди въвеждане на еврото официалната валута ще си бъде българският лев, поради това е необосновано да се въвежда задължение да се показва цената първо в евро. След като приложимата валута (до датата на въвеждане на еврото) ще е българският лев, то тогава е напълно необосновано цената да се посочва първо в евро. Още един довод в тази насока – потребителят ще може да плаща единствено в лева (до момента на въвеждане на новата валута), затова възниква въпроса защо цената да е обозначена първо в евро, а после в лева.

Логиката сочи, че цената следва да се посочва първо в приложимата валута. Горното ще означава, че не е логично и обосновано да се дава цената първо в евро, след като левът е приложимата официална валута. Пореден довод в подкрепа на този извод е, че потребителят е възможно да бъде подведен и объркан защо цената е посочена първо в евро, а след това в лева при положение, че може да плати единствено в лева. Възможно е целта на тази разпоредба на чл. 15, ал. 1 и ал. 2 от Проекта да е била улеснение (за да няма т.нар. обръщане на цените при двойното обозначаване преди и след приемане на еврото), но не е постигната. Създава само възможност за объркване на потребителите и не намира нормативна опора.

Задължението за двойно обозначение и отчитане на цените в лева и евро ще бъде относително по-обременяващо за търговците, които предлагат голямо разнообразие от стоки/услуги, което предполага по-голяма натовареност и тежест от превалутирането на цените (в сектора на електронните съобщения е именно така). В допълнение към ценовите листи, предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги на милиони потребители следва да посочат цените си в лева и в евро и в рекламните материали, публикувани от компаниите на интернет страници и в други медии. Всичко това показва какви усилия ще са необходими от страна на предприятията в сектора на електронните съобщения, за да се съобразят с нормативните изисквания. Предвид посоченото и, вземайки предвид необходимите инвестиции и усилия от страна на предприятията в сектора на електронните съобщения, поддържаме становището, че не следва двойното обозначение да е първо в евро и после в лева (за

5.1. Не се приема.

5.1. Предложената редакция „се обозначават в евро и в левове“ урежда единствено задължението за търговците да обозначават цените на предлаганите от тях стоки и услуги в двете валути, а не и определена поредност на визуализация на цените в различните парични единици. Включването на изрично пояснение по дадения въпрос в рамките на законопроекта би било излишно и противоречи на законодателната икономия.

В допълнение следва да се има предвид, че водещата цена се определя от чл. 19, ал. 1 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП). Според действащия ЗЗП търговецът е задължен да посочва цените си в левове. Съгласно § 22 от преходните и заключителните разпоредби на проекта на Закон за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ), при въвеждането на еврото чл. 19, ал. 1 от ЗЗП ще се измени, така че търговецът да е задължен да посочва цените на стоките си в евро. От това следва, че водещата цена следва да е в левове преди датата на въвеждане на еврото и в евро след тази дата.

периода преди въвеждане на новата валута) или евентуално и с оглед спазване на принципа за пропорционалност, на търговците следва да се даде възможност да изберат реда, в който да изписват валутите в периода до приемане на еврото за официална валута, с оглед на различните им системни изисквания и ограничения. Едва след въвеждане на новата валута – цените е обосновано да се обозначават първо в евро и после в лева.
Това е всъщност проявление на принципа – водещата, приложима валута се визуализира първа.

Предвид гореизложеното, **предлагаме разпоредбата да се допълни като се добави нова ал. 3 на чл. 15 от Проекта със следното съдържание:**

„(3) В периода на двойно обозначаване преди въвеждане на еврото в Република България цените на всички стоки и услуги могат да се обозначават първо в левове, а след това в евро“.

Алтернативно предлагаме и друга редакция на разпоредбата на чл. 15:

„Цените на всички стоки и услуги се обозначават в евро и левове за посочения в ал. 2 период от време, като в периода преди датата на въвеждане на еврото цените могат да се обозначават първо в левове, а след това в евро. След датата на въвеждане на еврото цените се обозначават първо в евро, а след това в левове. За цените в евро се прилагат правилата за превалутиране по чл. 12 и съответно за закръгляване по чл. 13 или по специалните правила за закръгляване, предвидени в този закон.

(2) Периодът на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите започва един месец след датата на влизане в сила на Решението за приемането на еврото и приключва 12 месеца след датата на въвеждане на еврото в Република България“.

Съгласно чл. 16, ал. 1 от Проекта е предвидено, че „цените се поставят в непосредствена близост“, смятаме че този подход е правилен и позволява да се защитят интересите на потребителите и на предприятията (търговците). Същевременно обаче в чл. 16, ал. 2 от Проекта е посочено, че „цените се поставят заедно“. Видно е противоречието в нормативния език – непосредствена близост и заедно, което създава правна неяснота, тъй като смисловото им значение е различно.

Предвид изложеното, предлагаме да се използва само „непосредствена близост“ и текстът да придобие следния вид:

5.2. Приема се с редакция

5.2. Предложена е следната редакция на чл. 16, ал. 1 и ал. 2:
ал.1 *„При двойното обозначаване на цените на стоките и услугите цените в евро и в левове се поставят в непосредствена близост, изписват се ясно, четливо, недвусмислено и лесно разбираемо, с еднакъв размер на шрифта, по начин, който не въвежда потребителите в заблуждение“.*

ал. 2 *„Двете цени са придружени с изписване на съответната валута, отличителен знак или съкращение, позволяващи лесното им разпознаване“.*

	<p><i>„Чл. 16 (1) При двойното обозначаване на цените на стоките и услугите цените в евро и в левове се поставят в непосредствена близост, изписват се ясно, четливо, недвусмислено и лесно разбираемо, с еднакъв размер на шрифта, по начин, който не въвежда потребителите в заблуждение.</i></p> <p><i>(2) Двете цени се поставят в непосредствена близост и са придружени с отличителен знак или съкращение, позволяващи лесното им разпознаване“.</i></p> <p>6. Не на последно място – чрез Проекта се създава административна тежест и допълнителни разходи за предприятията, тъй като чл. 31 от Проекта не предвижда автоматизъм при превалутирането на капитала и номиналната стойност на акциите.</p> <p>Предвид това, а и с оглед облекчаване на дейността на търговските дружества, предлагаме чл. 31 от Проекта да придобие следната редакция:</p> <p><i>„Автоматично превалутиране на капитала и номиналната стойност на акциите на акционерни дружества и командитни дружества с акции Чл. 31. (1) Номиналната стойност на една акция автоматично се превалутира от левове в евро, като номиналната стойност на акцията в левове се раздели на пълната числова стойност на официалния валутен курс и резултатът се закръгли в съответствие с чл. 13, ал. 1. (2) Капиталът на акционерно дружество и на командитно дружество с акции в евро се формира от номиналната стойност на една акция, определена в евро съгласно ал. 1, умножена по броя на акциите“.</i></p> <p>7. По отношение на предвиденото в §3 от ПЗР на Проекта на Закон за въвеждане на еврото следва да посочим, че е предвиден срок, който би могъл да създаде неяснота и несигурност при извършване на търговската дейност. Разпоредбата на §3 от Проекта допуска в срок до три месеца от влизането в сила ЗВР министърът на финансите да привежда наредбата по чл. 118, ал. 4 от Закона за данък върху добавената стойност в съответствие със закона. Поддържаеме становището, че срокът от 3 месеца е твърде дълъг, особено като се отчете факта, че тази наредба е особено важна за функционирането на фискалните устройства и издаването на фискални бонове. В сектора на електронните съобщения ежедневно се извършват хиляди разплащания, издават се фискални бонове и забавяне от три месеца на подзаконовата нормативна уредба ще създаде нормативна празнота и риск от неясни правила на работа.</p>	<p>6. Не се приема.</p> <p>7. Приема се частично.</p>	<p>С предложената редакция се избягва ненужното повторение на израза „в непосредствена близост“.</p> <p>6. Законопроектът вече предвижда автоматичност при превалутирането на капитала и номиналната стойност на акциите. Член 33 предвижда, че вписаният в търговския регистър размер на капитала на дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество и командитно дружество с акции, както и вписаната номинална стойност на акциите в акционерно дружество и в командитно дружество с акции, автоматично се заменят със стойностите в евро и евроцентове, както че и превалутирането се извършва служебно от Агенцията по вписванията.</p> <p>В допълнение, параграф 8 от преходните и заключителните разпоредби на законопроекта предвижда облекчен до максимална степен режим на обявяване в търговския регистър на нововъзникналите след въвеждането на еврото обстоятелства.</p> <p>7. Приема се предложението срокът за приемане на наредбата по чл. 118, ал. 4 от Закона за данък върху добавената стойност да бъде намален. Предвид изискването на Закона за нормативните актове проект на нормативен акт да се публикува за обществени консултации за поне 30 дни срокът, упоменат в §3 от ПЗР, е предложено да се намали от три на два месеца.</p>
--	---	---	---

	Предвид изложеното, предлагаме в §3, ал. 1 от ПЗР на Проекта думите „в срок до три месеца“ да бъдат заменени с „в срок до един месец“.		
--	--	--	--

<p>14.</p>	<p>Писмо от г-н Светослав Бенчев, председател на Българска петролна и газова асоциация</p>	<p>1. Съгласно изразените позиции на Министерството на финансите по време на различни срещи с бизнеса, поставената цел е приемането на новата валута на 1.01.2025г. Напълно разбирам, че тази дата не зависи изцяло от българските власти и тя може да бъде променена за по-късен етап, но всяко забавяне при приемането на необходимото законодателство и нормативни актове сега ще постави на изпитание сектора, както и възможността да изпълни задълженията си в описания срок. Това е особено валидно <u>що се касае до все още липсващите проектни промени в Наредба № Н-18, свързани с преработка на електронните системи с фискална памет (ЕСФП, които са отнасят до двойното обозначаване на цените.</u> На индустрията ще са и необходими ясни и приети изисквания, за да могат в срок от няколко (4-6) месеца да преработят системите, да бъдат одобрени и да направят ръчно промените във всеки един обект за търговия на дребно. Нещо повече част от членовете ни ще имат необходимост от допълнително време с оглед на факта, че техните разработчици са чуждестранни дружества, които не оперират на територията на страната. <u>В този смисъл ако датата 1.01.2025г. се запази вероятно ще е необходимо да се направи допълнение към чл.20, ал.1 от проекта, което да даде адресира този проблем като се даде допълнително време за разработка и инсталиране на готовия продукт в над 3000 обекта в страната.</u></p> <p>2. Чл.16, ал.2 от проекта предвижда двойно обозначаване на цените на стоките и услугите цените в евро и в левове, като те се поставят в непосредствена близост, изписват се ясно, четливо, недвусмислено и лесно разбираемо, с еднакъв размер на шрифта, по начин, който не въвежда потребителите в заблуждение. Двете цени се поставят заедно и са придружени с отличителен знак или съкращение, позволяващи лесното им разпознаване.</p> <p>БПГА напълно подкрепя подобен подход, но очевидно той има нужда от адаптиране в някои случаи, както при търговията с горива. Така например на <u>обектите за търговия на дребно операторите нямат техническата възможност да изписват цените в две валути нито на тотемите на бензиностанциите, нито на колонките за зареждане с горива. В този смисъл следва да се предвиди изключение от правилото на чл.16, ал.2 относно бензиностанциите в страната.</u> Такъв подход е приет и от Република Хърватска в текстовете на техния Закон за приемане на еврото и не е прецедент. В тази връзка предлагаме <u>също така цените на горивата да бъдат изписвани задължително единствено в официалната валута на страната, а именно в първия период - левове, а в следващия в евро.</u> От изключителна важност е също така да бъде осигурено единното прилагане на това изискване за всички оператори на пазара, т.е. във всеки момент обявяването на стойностите да бъде</p>	<p>1. Не се приема</p> <p>2. Приема се частично.</p>	<p>1. Датата на приемането на България в еврозоната зависи от момента на изпълнение на всички конвергентни критерии и получаването на положителна оценка за това от Европейската комисия и Европейската централна банка. При покриване на инфлационния критерий до края на 2024 г., каквито са прогнозите на МФ, и поискване на извънредни конвергентни доклади тогава, въвеждането на еврото по-късно през 2025 г. се определя като реалистичен сценарий, предвид това, че някои дейности изискват повече яснота по отношение на очакваното приемане на Решението на Съвета на ЕС за приемане на еврото в Република България, от което зависи и датата на въвеждане на еврото.</p> <p>В допълнение следва да се отбележи, че работата по Наредба № Н-18/2006 г. вече е в напреднал етап, което ще обезпечи изпълнението на изискванията в периода на двойно обозначаване на цените. Поради гореизброените причини не считаме за необходимо да бъде допълнен чл. 20, ал. 1.</p> <p>2. В чл.15, ал. 3, т. 3 от проекта на закон е предвидено изключение от изискването за двойно обозначаване на продажната цена на продуктите от нефтен произход, визуализирани на информационни табели (ценови тотемни) и колонки с дисплеи за зареждане на моторни превозни средства в търговски обекти за зареждане на горива.</p> <p>Същевременно, изключението от изискването за двойно обозначаване на цените не е пълно, тъй като, извън изключението по чл. 15, ал. 3 от проекта на закон, търговците могат да извършват двойно обозначаване на цените <i>по друг подходящ начин</i>, съгласно чл. 16, ал. 3. Възприет е принципът за намаляване на административната тежест за търговците и за защита на потребителите, които трябва да бъдат информирани по друг подходящ начин, който не създава прекомерна трудност за търговеца. В общия случай, цените на предлаганите стоки и услуги се изписват в официалната парична единица на страната по подразбиране. Не е налице необходимост от изрична уредба по темата, която да задължи търговците да обозначават в левове до момента на въвеждане на еврото и в евро след въвеждането му. Отделно, след изтичането на периода на двойно обращение, левът ще престане да бъде законно платежно средство.</p>
------------	---	---	--	--

		<p>единствено в една валута. Това ще гарантира лоялна конкуренция между операторите от една страна, а от друга ще гарантира сигурност и яснота за потребителя.</p> <p>3. На две места в Проектозакона е записано, че при въвеждането на еврото търговците не могат да увеличават цените на предлаганите от тях стоки и услуги, когато това не е обосновано от обективни икономически фактори. Това изискване комбинирано с чл.56, ал.2 от проекта, а именно възможността за подаване на сигнали от граждани за неспазване на изискванията може да доведе до прекомерен брой сигнали. БПГА и нейните членове винаги са подкрепяли контрола върху дейността ни, но подобен текст може да доведе до злоупотреби, особено в чувствителен сектор за потребителите каквито са горивата за транспорта. Нещо повече описаната в допълнителните разпоредби дефиниция за “обективни икономически фактори” включва такива при производството и реализацията на продукта, но не и например борсови цени на суровината, които са основополагащи за ценообразуването в нашия сектор. Според нас обхвата на този термин трябва да бъде разширен, за да се гарантира правилната му оценка и прилагане.</p>	<p>3. Не се приема.</p>	<p>3. Правилото за поведение във връзка с увеличението на цените произтича от забраняващата правна норма, уредена в чл. 25, ал. 5, като действието на забраната е ограничено във времето до едномесечния период на двойно обращение след въвеждане на еврото и по смисъла на понятието „обективни икономически фактори“ (представено в § 2, т 6 от допълнителните разпоредби) обхваща единствено такива увеличения в цените, които целят покачване на нетната печалба от предлагана стока и услуга. По отношение на изложеното становище относно подаването на сигнали следва отново да се подчертае, че периодът по чл. 25, ал. 5 е едномесечен. При подобно времетраене на периода не се очаква подаденият брой сигнали да бъде прекомерен. В този смисъл, редакцията на принципа по чл. 7, ал. 2 е прецизирана с цел осигуряване на допълнителна яснота и разграничаване от текста на чл. 25, ал. 5. Отново с тази цел е развита дефиницията на „обективни икономически фактори“, като изрично е включено „обращението“ като фактор свързан с стоките и услугите, върху които търговецът не може да влияе.</p>
<p>15.</p>	<p>Становище на Валентина Кожухарова, получено чрез Официалната интернет страница на</p>	<p>Здравейте! Изразявам моето мнение за въвеждане на еврото. Въвеждането на еврото в РБългария би било грешка. Трябва да запазим българската валута и възможността сами да определяме бъдещето си.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член</p>

	Министерството на финансите - minfin.bg			на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.
16.	Становище на Тодор Стоянов , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	АЗ гражданин на България Тодор Петков Стоянов ,категорично съм против въвеждане на еврото и влизане на България в Еврозоната! Това влизане е престъпление срещу властта на народа(демокрация),на моята власт на гражданин да определям,да определяме финансовата си политика в България,а не други извън България да ми налагат техни решения! Това според мен не е власт на народа(демокрация) ,а диктатура,отнемане на властта ми да влияя на собствените си финанси и на държавата си! Мисля,че това е огромно престъпление срещу нас ,погазвайки мнението ни,чрез погазване на правото ни на Референдум за приемане или неприемане на еврото! Хиляди пъти НЕ НА ЕВРОТО!	Не се приема..	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е и не следва да бъде предмет на настоящия законопроект. По отношение на провеждането на референдум искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.
17.	Становище на Милена Ковачева , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Желая въвеждането на еврото да се отложи поне до приключване на СВО в Украйна.	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Моментът на присъединяване към еврозоната се определя от изпълнението на т.нар. критерии за конвергенция, ясно описани в Договора за функционирането на Европейския съюз, и не е формално свързан със степента на конвергенцията на доходите със средните в еврозоната/ЕС.
18.	Становище на Галина Христова , получено чрез Официалната интернет	Против еврото съм, но никой не ме пита!	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван -

	страница на Министерството на финансите - minfin.bg			ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.
19.	Становище на Кирилка Пейкова , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Да запазим българския лев !!!	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.
20.	Становище на Юлия Маринова , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Смятам, че политиката на управляващите е неправилна в много отношения и по въпроса за еврото също. Високата инфлация, факта, че от България ще изнесат валутния резерв в злато, липсата на какъвто и да било контрол върху инфлацията ще доведе до още по-голямо обедняване на народа. За да се въведе евро като парична единица трябва и доходите на населението на нараснат както в останалите държави от ЕС. А това няма да стане със сегашните управляващи. Проблемите са много и непреодолими на сегашния етап. На практика 2/3 от населението живее под жизнения минимум и въвеждане на еврото ще доведе до още по-голяма бедност. Нямаме правителство, което да има адекватен контрол върху галопиращата инфлация. Не на еврото.	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект. По отношение на риска от неблагоприятна фискална политика на следва да се отбележи, че на национално и европейско ниво действат различни регулаторни мерки, които служат като спирачка пред разхлабването на фискалната политика. Така например след глобалната финансова криза от 2008-2010 г. в ЕС беше въведена Процедура при макроикономически дисбаланси, която има за цел да идентифицира потенциални макроикономически рискове на ранен етап, да предотврати появата и да коригира съществуващите дисбаланси в икономиките на държавите членки. Понастоящем процедурата е неизменна част от цикъла за координация на икономическите и фискалните политики в ЕС. Също така Пактът за стабилност и растеж беше ревизиран и засилен след глобалната финансова криза. Той съдържа разпоредби срещу прекомерни бюджетни дефицити и неустойчива фискална политика, като след

				влизането в еврозоната страната ни ще бъде подложена и на по-стриктен мониторинг и контрол, отколкото държавите от ЕС извън еврозоната, и най-вече по отношение на проектобюджета си.
21.	Становище на Мария Димитрова , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Не съм съгласна	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.
22.	Становище на Петър Върбанов , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	В ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ, § 41. В Закона за акцизите и данъчните складове, не са предвидени стойности на акцизни ставки в евро.	Не се приема.	Съгласно чл. 11, ал. 2 от проекта на Закон за въвеждане на еврото в Република България „стойностите, посочени в левове в съществуващите правни инструменти, се считат за стойности в евро при прилагане на официалния валутен курс и правилата за превалутиране по чл. 12 и съответно за закръгляване по чл. 13“. Поради тази причина в преходните и заключителните разпоредби на законопроекта не се изменят всички стойности, посочени в закон, от левове в евро. Възприет е подходът да бъдат изменени единствено думата „лев“ и неговите производни с думата „евро“ и неговите производни.
23.	Становище на Красимира Христова , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Не подкрепям въвеждането на еврото в България!	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.
24.	Становище на Мария Даскалова , получено чрез	Не е сега момента за това безумие! Румъния и Унгария продължават да използват техните пари и не виждам смисъл всичко да се променя точно сега в тази криза. Нещата дори не са се закрепил, а с едно потенциално въвеждане всичко ще сринете! Не забравяйте кой ви е	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република

	Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	избрал и на кого служите. Не забравяйте и че сте обещали да се грижите по най -добрия начин за този народ! Спомнете си какво стана в Гърция когато въведоха еврото! Сега Просто Не Му Е Моментата		България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.
25.	Становище на Мила Попова , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Няма никаква гласност за този закон, който в момента би трябвало да бъде отворен за обществено обсъждане! Обществото си няма дори представа, че се готви този закон да влезне в сила. Българският народ иска да се проведе референдум! Да бъде питан първо!!!	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. При изработването на проекта на Закон за въвеждане на еврото в Република България са спазени всички нормативно-установени процедури свързани с принципите на обоснованост, предвидимост, откритост и съгласуваност, като е извършена предварителна оценка на въздействието и са проведени обществени консултации в съответствие с установения срок. Искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.
26.	Становище на Павлин Колев , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Вие луди ли сте? Като се въведе еврото, инфлацията в България ще се удвои. Ще ни докарате финансов дефицит. И после ще дойде и дигиталното евро (CBDC), а аз не искам да съм финансов роб на централната банка. Искам да си остане българския лев! НЕ ИСКАМ ЕВРО!!!	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект. Следва също да се отбележи, че настоящото законодателно предложение няма отношение към дигиталното евро.

27.	Становище на Мария Христова , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Добър ден, Моля за провеждане на референдум за въвеждане на еврото. Щом валутата ни се обменя 2 за 1 евро, при всички проблеми в страната, при положение колко мощни икономики стоят зад еврото, значи Левът е силен ! Това е елементарен пример, но всеки Българин може да го разбере. Използването на специфична икономическа терминология не променя числата 2 за 1 ! С Уважение, Мария Христова	Приема се за сведение.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Валутният курс на лева спрямо еврото е посочен в чл. 29, ал. 1 от Закона за българската народна банка, който гласи, че официалният валутен курс на лева към германската марка е 1 лев за 1 германска марка. В ал. 2 е посочено, че от момента, в който във Федерална република Германия се въведе еврото, официалният валутен курс на лева към еврото се определя чрез умножаване на курса по чл. 29, ал. 1 по официалния курс, по който германската марка се е конвертирала към еврото (който курс е 1,95583). Искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.
28.	Становище на Иван Танчев , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Не съм съгласен за въвеждане на еврото без референдум. Мотивите и предварителната оценка са повърхности и неверни. Не се коментира загубата на суверинитет. Не искам бюрократи от Брюксел да решават вместо мен. Те не милеят за мен, изобщо не ги интересува какво мисля. Те не познават българската традиция и култура. Затова съм против всякакви стъпки в посока въвеждане на евро като валута в България.	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по дело № 13/2023.
29.	Становище на Димитър Арабаджиев , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	СТАНОВИЩЕ ОТ един обикновен гражданин. Искам да изразя становището си по повод въвеждането на евро, като официална валута. Първо - с това си действие ще се премахне националния ни суверенитет. Второ - въвеждането, ще доведе до обедняването на голяма част от хората, работещи на заплати. Трето - с това действие , ще се нарушат правата на едни 600000 човека подписали се в подписката за референдум. Четвърто - затова политиките ни толкова неистово искат да го премахнат борда и да въведат еврото, тъй като, за разлика от борда, в Еврозоната не се спазва никаква фискална или монетарна дисциплина, и всеки си прави каквото си иска. Еврото неизбежно би върнало управлението на публичните ни финанси точно към мрачните 90-те години, тъй	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. От горното следва, че въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е и не следва да бъде предмет на настоящия законопроект. По отношение на риска от неблагоприятна фискална политика на следва да се отбележи, че на национално и европейско ниво

		като дисциплината на борда ще бъде заменена с моралния риск на кредитора от последна инстанция, съществуващ в Еврозоната.		действат различни регулаторни мерки, които служат като спирачка пред разхлабването на фискалната политика. Така например след глобалната финансова криза от 2008-2010 г. в ЕС беше въведена Процедура при макроикономически дисбаланси, която има за цел да идентифицира потенциални макроикономически рискове на ранен етап, да предотврати появата и да коригира съществуващите дисбаланси в икономиките на държавите членки. Понастоящем процедурата е неизменна част от цикъла за координация на икономическите и фискалните политики в ЕС. Също така Пактът за стабилност и растеж беше ревизиран и засилен след глобалната финансова криза. Той съдържа разпоредби срещу прекомерни бюджетни дефицити и неустойчива фискална политика, като след влизането в еврозоната страната ни ще бъде подложена и на по-стриктен мониторинг и контрол, отколкото държавите от ЕС извън еврозоната, и най-вече по отношение на проектобюджета си. По отношение на предложението за провеждане на референдум следва да се има предвид, че искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.
30.	Становище на Валентина Георгиева , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	НЕ, НЕ, НЕ на еврото в България!	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.
31.	Становище на Божидар Халембаков , получено чрез Официалната интернет страница на	Чл. 48. ал. (3) Когато актив и пасив се отчитат в счетоводните книги и регистри и количествено, преизчислението се извършва като се изчисли стойността за една мерна единица по правилата на чл. 12 и 13 и така определената единична стойност се умножи по съответното количество. В голяма част от информационните системи на бизнеса единичната	Приема се по принцип.	Направено е допълнение на чл. 48, ал. 3, което изрично урежда диспозитивната възможност за изразяване на една мерна единица, изразена в повече от два знака след десетичната запетая, за целите на аналитичното счетоводно отчитане. В същия дух е предвидена разпоредба, а именно чл. 27, ал. 2, която изрично да уреди възможността за изразяване на цени с повече от два знака след десетичната запетая.

	Министерството на финансите - minfin.bg	цена е с повече от 2 знака след десетичната запетая. Означава ли, че според Чл. 48. ал. (3) след превалутирането и закръгляването новата ед.цена в евро ще е до 2 знака след десетичната запетая? И въобще как трябва да се закръглява ед. цена с повече от 2 знака сед десетичната запетая?		
32.	Становище на Петър Йовчев , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	<p>Общото ми впечатление от сравнението между нашия проект и Хърватския закон е в полза на Хърватския, за мое съжаление. Нашият проект е прекалено постен в частта за нефинансовите търговци и вероятно отново ще има безброй подзаконовни актове, с които не само ще се прилага закона, а ще се тълкува и дописва.</p> <p>Имам следните предложения за промени и допълнения:</p> <p>1. В Глава Втора, Раздел I, членове от 15 до 20 -за двойното обозначаване на цените.</p> <p>Общото ми разбиране на идеята за двойно представяне на цените е, че трябва да се отнасят само за отношение Търговец-Потребител или иначе казано за продажби, свързани с издаване на фискален бон, без сделките/договорите/продажбите между търговци. Подобни изрични текстове има в няколко члена на Хърватския закон, но не виждам такива в нашия. Единствените приблизителни текстове в тази посока са чл. 16 и чл. 20 - ако го тълкуваме разширено, може да се направи извода, че двойно обозначаване трябва да има само за стоки и услуги, продавани на потребители и за чиято продажба има задължение за фискален бон. Но така написани членовете от 15 до 19 по-скоро включват всички видове сделки, което е излишно и в противоречие с принципа на ефективност и икономичност в чл. 9.</p> <p>Първото ми предложение в тази част е да се добави нова алинея в чл. 15, със следния текст - "Не се прилага двойно обозначение на цените за доставки и плащания на стоки и услуги между Търговци, както и за стоки и услуги, за чиято продажба Търговецът няма задължение за издаване на фискален бон".</p> <p>Това ще спести много време и пари на дружествата за излишни корекции на печатни форми на документи.</p> <p>2. Глава Четвърта, Раздел II, член 48 - за Счетоводните документи.</p> <p>Второто ми предложение е във връзка с първото. За разлика от Хърватския закон в нашия няма никакви текстове за съдържанието на фактури и известия за продажби, както няма предложение за промяна в ЗДДС, в частта за съдържанието на фактури и известия.</p> <p>Нова алинея към чл. 48 / или към чл. 20/, с текст "Фактури, известия, протоколи и други документи за продажби в периода на двойно обозначаване на цените се издават с двойно обозначаване само на общата стойност на документа".</p>	<p>1. Приема се с редакция.</p> <p>2. Приема се с редакция.</p>	<p>1. Трябва да се има предвид, че в §2 от допълнителните разпоредби на проекта на закон е въведена дефиницията на термина „потребител“, която ограничава персоналният обхват на закона само по отношение на търговци, които продават стоки и предоставят услуги на потребители, а именно на <i>„физически лица, които придобиват стоки или ползват услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и физически лица, които като страна по договор по този закон действат извън рамките на своята търговска или професионална дейност“</i>.</p> <p>Независимо от това, за по-голяма яснота, в чл.15, ал.1 от проекта след думата услуги се добавя изразът <i>„които се предлагат на потребители“</i>. По този начин разпоредбата на чл. 15, ал.1 ще придобие следната редакция:</p> <p><i>„Цените на всички стоки и услуги, които се предлагат на потребители, се обозначават в евро и в левове за посочения в ал. 2 период от време, като за цените в евро се прилагат правилата за превалутиране по чл. 12 и съответно за закръгляване по чл. 13 или по специалните правила за закръгляване, предвидени в този закон“</i>.</p> <p>2. В чл. 15 от законопроекта се създава нова ал. 3, т. 5, която въвежда изключение от правилото за двойно обозначаване при издаването на документи по чл. 112, ал. 1 от Закона за данък върху добавената стойност.</p>

33.	Становище на Радка Даскалова , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Категорично НЕ съм съгласна с въвеждане на еврото! Погазихте конституцията и правото на народа да изрази чрез референдум желанието! В най-дълбокия сейф набутахте доклада на БНБ и се правите, че всичко е наред?! Е, НЕ Е ! Затова отново заявявам НЕ НА ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕВРОТО!!!	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект. По отношение на предложението за провеждане на референдум, искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.
34.	Становище на Евдокия Щерева , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Как можете да гарантирате, че след като приемем еврото, курсът по който ще се изкупува и обменя лева, след това ще е изгоден за нас? Какво ще направите ако Европейската банка реши и определи например курс 3 лв. за евро? Тогава сметнете дали всеки от 1000лв заплата ще получава 500евро???	Не се приема.	Следва да се отбележи, че ангажиментът на българските власти страната ни да се присъедини към еврозоната със сегашния фиксиран курс – 1.95583 лева за 1 евро е потвърден както в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, така и в Решението на Народното събрание от октомври 2022 г., с което беше възложено на българските институции ускоряване на консултациите и продължаването на техническата подготовка за приемане на еврото в страната.
35.	Становище на Сения Стоилова Уинн , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Моля, бъдете обективни, непредубедени професионалисти - икономисти, за да отчетете фактите към момента и те сочат че България не е готова за влизане в еврозоната. За това не БЪРЗАЙТЕ ДА НАТИРИТЕ БЪЛГАРСКИЯ НАРОД в тази бездна. Над 600 000 българи Искаме да се проведе РЕФЕРЕНДУМ ЗА ОТЛАГАНЕ, а Вашето препускане е безумие.. Какъв интерес имате и какви са мотивите за стремежите ви да унищожите Българския Лев така безпардонно. Вие сте служители на НАРОДА и в крайна сметка ще се съобразявате и законотворствате в Ползу Роду. Слънчеви Благопожелания.	Не се приема.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за установяване на противоконституционност на Решение прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ за провеждане на референдум е отхвърлено от

				Конституционния съд с Решение № 3 от 08.02.2024 г. по конституционно дело № 13/2023 г.
36.	Становище на Мариела Конова , получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg	Твърдо вярва, че въвеждане на еврото в България ще донесе още по-голяма инфлация и бедност. Примери са много по-богати и проспериращи от България страни. Не смятам че трябва да приемем Еврото.	Приема се за сведение.	Изразено лично мнение, което не може да бъде отразено в настоящия законопроект. Въвеждането на еврото е в изпълнение на ангажимент, поет от страната ни, съгласно Договора за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (ратифициран от Народното събрание със закон - ДВ, бр. 40 от 2005 г., и обнародван - ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), с който Република България става член на Европейския съюз, а договорите и актовете на съюза и неговите институции стават задължителни за държавата. Въпросът дали Република България следва да се присъедини към еврозоната не е предмет на настоящия законопроект.

37.	<p>Писмо на Никола Дельов Тодев, получено чрез портала за обществени консултации strategy.bg</p>	<p>1. Никога не съм пазарувал в евро, но доколкото съм запознат, най високия номинал на тая валута е 500 евро /т.е. около 1 000 лв/. Тая банкнота от 500 евро – дори и банкнотите от 200 и 100 евро са на практика, пари с които не може да се пазарува в страната ни – понеже никой няма да ти развали такава банкнота и няма да има пари /оборот/ да ти върне ресто.</p> <p>Понеже не пазарувам в големи вериги /не искам да издържам чуждестранни монополи и пазарувам в български малки квартални магазинчета – често се случва, когато една банкнота, която им подавам над 20 лв. и им създава затруднения и ме питат „нямате ли по дребни“ и „не може да ви върне ресто“. А сега представете си едно квартално магазинче – как ще има оборот да развали банкнота от 500 или дори 200 евро /то това ще е целия оборот на магазинчето за няколко дена/. Или си представете едно селско магазинче – което в месеца я има, я няма оборот от 1000 лв. – как ще може в него, да ви развалят банкнота с номинал от 500 евро или дори банкноти с номинал 200 и 100 евро.</p> <p>Излиза следното – имаш пари гладен ходиш, понеже банкнотите с голям номинал в евро от 500, 200 и 100 евро - на практика ще бъдат неизползваеми, поради ниския жизнен стандарт в страната ни. Дори и да имаш пари с висок номинал в евро – много от кварталните и селски магазинчета – няма да имат достатъчно налични пари в касата /оборот/, за да ви развалят такива банкноти с голям номинал в евро и да ви върнат ресто. Поради което, ще откажат да развалят такава едра /с голям номинал/ банкнота и ще ви откажат да пазарувате в магазина, ако нямате банкноти с по нисък номинал.</p> <p>Поради това :</p> <p>Моля да имате предвид, че за бедна държава /за стандартите на ЕС/, като нашата, в банкоматите и в обръщение е редно и трябва да има основно, само банкноти с нисък номинал и да не се допуска масовото въвеждане и масовото им вкърване в обръщение на банкноти от 500 и 200 евро. Нека същите са само в малки количества и по изключение – бедните хора досега основно пазаруваме с банкноти от 5, 10 и 20 лв. Молбата ми е да не наложите масово едри банкноти евро с номинал – който ще затрудни пазаруването и оборота на магазините и заведенията – поради простата причина, че 90 % от магазинчетата и дори малките заведения няма да могат да „развалят“ и да „връщат ресто“ когато се пазарува с едри банкноти по 500 и 200 евро.</p> <p>2. Не по малко важно. Хората които не сме пазарували с евро– не познаваме тая валута. Трябва разяснителна, кампания как да разпознаваме фалшивите евро от оригиналните. При левовите – знаем защитите на БНБ и сме свикнали с цвета, защитните знаци и ленти на банкнотите, за еврото не знаем по какво се различават истинските пари от фалшивите и какви защити има еврото – като</p>	<p>1. Не се приема</p> <p>2. Не се приема.</p>	<p>1. Проблемът е припознат от българските власти, но той не е предмет на Закона за въвеждане на еврото в Република България.</p> <p>2. Проблемът е припознат от българските власти, но той не е предмет на Закона за въвеждане на еврото в Република България.</p> <p>В тази връзка документът, на базата на който се провежда комуникационната кампания за еврото, а именно</p>
-----	---	---	--	---

		<p>валута. Освен това – не на последно място, едно е да те излъжат с една фалшива банкнота от по 20 или 50 лв. а съвсем друго е с банкнота от порядъка на номинал от 200 или 500 евро – разликата е огромна.</p> <p>За това – моля разяснете, какви защити има еврото като валута, да знаеме да се пазиме от неистински банкноти и да ги разпознаваме. Това ще бъде от съществено значение основно за възрастните хора в страната. За да не стане така, че добрата ви идея за въвеждане на еврото в страната ни – да бъде опорочена, поради това, че много хора, няма да могат да различават истинските от неистински банкноти в евро. Като по тоя начин могат да станат измами – от които е възможно да пострадат много български граждани. Затова – нека има разяснителни кампании, относно какви защити има еврото, като валута и как да се разпознават същите /защитите/ от гражданите в страната ни.</p>		<p><i>Комуникационната стратегия за информация и публичност на присъединяването на България към еврозоната, предвижда осъществяването на информационни дейности за запознаване на обществото с евробанкнотите и евромонетите, както и техните защити от фалшифициране.</i></p>
--	--	---	--	--

<p>38.</p>	<p>Писмо на Коста Чолаков, председател на УС и Главен изпълнителен директор на "ДЗИ - Общо застраховане" ЕАД и "ДЗИ Животозастраховане" ЕАД, и Иван Ганчев, член на Управителния съвет на ДЗИ и Изпълнителен директор „Финанси и риск“, получено в Министерството на финансите</p>	<p>По отношение на поднадзорните на Комисията по финансов надзор лица, разпоредбите в закона уреждат по общ начин изискванията към предлаганите от тях финансови услуги, като липсва детайлна регулация и/или делегация към надзорния орган за определяне на реда за прилагане на закона при отчитане на естеството и спецификата на съответните продукти.</p> <p>Конкретно за Застрахователите, в Проекта:</p> <ul style="list-style-type: none"> - липсва изрична регулация за застрахователните продукти, които са разработени и се предлагат в евро или в друга валута – свързани с инвестиционни фондове и/или спестовни застраховки продукти; - не е предвиден ред за адресиране на възникналите в процеса на адаптиране на информационните системи и привеждане в съответствие на дейността въпроси, респективно не е предвидена изрична делегация към регулаторния орган за издаване на указания и насоки по прилагане на Закона. <p>По – долу сме изложили, идентифицираните от нас разпоредби, които не са достатъчно ясни, подлежат на различно тълкуване, съответно прилагане, както и отношенията, които по наше виждане следва да се уредят изрично на законово или регулаторно ниво а именно:</p> <p>1. Член 14 от Закона</p> <p>В чл.14 се въвежда право за достъп до информация на потребителите, респективно задължение на доставчиците за предоставяне на такава с твърде широк и общ обхват: „паричните стойности в левове на негови имуществени права и задължения към датата на превалутиране“, което създава предпоставки за различни тълкувания, очаквания от потребителите и практики от доставчиците по прилагане на разпоредбата.</p> <p>Предложение:</p> <p>В тази връзка, считаме, че правилата за обозначаване въведени в Глава втора на Проекта са достатъчни и член 14 следва да отпадне.</p> <p>2. Член 21 от Закона</p> <p>В общата разпоредба на чл. 21, ал. 1 от Проекта, както и в следващите специалните разпоредби на чл. 21, ал. 2 – 9 са въведени изисквания за двойно обозначаване в евро и в лева при предоставяне на финансови услуги. Считаме, че тази регламентация не е достатъчно ясна и създава предпоставки за различно тълкуване и прилагане при предоставянето на финансови услуги/продукти, които са разработени и се предлагат в евро или друга валута, при които при въвеждане на еврото, няма да се извършва превалутиране по реда на Глава III от Закона. Единствено за лицата под надзора на БНБ, в чл.</p>	<p>1. Не се приема</p> <p>2. Не се приема</p>	<p>1. Разпоредбата на чл. 14 е обща и се отнася за правото на информация на всяко лице и въвежда задължение за лицата, извършили превалутиране, докато разпоредбата на чл. 21 се отнася до двойното обозначаване на цените на финансовите услуги в периода на двойно обозначаване.</p> <p>2. В законопроекта не са предвидени правила за двойно обозначаване на застрахователни договори, сключени във валута, различна от левове преди началния период на двойно обозначаване. Те попадат извън предметния обхват законопроекта и по отношение на тях не е предвидено двойно обозначаване, освен ако не е налице промяна на валутата в левове до датата на въвеждане на еврото в Република България.</p>
-------------------	--	--	---	---

21, ал. 2, т.1 и т.4 **изрично** е направено уточнение, че задължението за двойна визуализация се прилага само за банкови сметки и кредити открити/отпуснати в лева до датата на въвеждане на еврото. Конкретно за застрахователите, в чл. 21, ал. 7, липсва изрична регламентация за застрахователните продукти, които са разработени и одобрени (по предвидения в Кодекса за застраховането ред) със застрахователните суми, респективно застрахователните премии в чуждестранна валута каквито са голяма част от инвестиционните и спестовните застраховки „Живот“.

Нашето разбиране е че тези застрахователните продукти, при които премията се инвестира в активи в чуждестранна валута и при които няма превалутиране, **следва изрично да се изключат от приложното поле на чл. 21, ал. 7**, съответно правилата за двойно обозначаване да не се прилагат за тях. Поставянето на изискване за двойна визуализация към тях би било икономически нецелесъобразно и в нарушение на принципите за ефективност и икономичност въведени в чл. 6 от Проекта.

Предложение за текст

Чл. 21 (7) В периода по чл. 15, ал. 2 застрахователите и застрахователните посредници обозначават двойно в евро и в левове:

- 1. общата сума, дължима от застрахователя по сключван в този период застрахователен договор, както и размера на вноските при разсрочено плащане на застрахователната премия по такъв договор;*
- 2. съобщенията за размера на дължими в този период вноски по застрахователен договор, независимо от датата на неговото сключване, при разсрочено плащане на застрахователната премия, когато такива са договорени.*

Нова: 3. Правилата по т.1 и т.2 не се прилагат за застраховки свързани с инвестиционни фондове и спестовни застраховки по Раздел I от Приложение 1 на Кодекса за застраховане сключени в евро или в друга чуждестранна валута

3. Преходни и заключителни разпоредби

В процеса на подготовка за въвеждане на еврото се идентифицират технически и правни въпроси свързани с правилата за превалутиране, които произтичат от спецификата на застрахователните правоотношения, респективно продукти напр. за допустимост на минимални отклонения в крайните стойности вследствие от прилагане на правилата за закръгляне при изчисляване на отделните компоненти и др., които не могат да бъдат уредени детайлно на законово ниво.

3. Не се приема

3. Във връзка с предложението за нов §8 не са дадени конкретни съображения за необходимостта от приемането на Указания за прилагане на правилата за превалутиране и двойно обозначаване. Считаме, че предвидените правила в законопроекта са достатъчно ясно дефинирани и не са необходими указания към поднадзорните лица във връзка с прилагането им.

		<p>В тази връзка считаме, че в преходните и заключителните разпоредби на Закона следва да се уреди изрична делегация към Комисията за финансов надзор за указания към поднадзорните лица във връзка с прилагане на правилата за превалутиране, като предлагаме нова разпоредба както следва:</p> <p>Нов §8. Комисията за финансов надзор приема указания към лицата по чл. 1, ал. 2, т. 2 за прилагане на правилата за превалутиране и двойно обозначаване при разпространението на застрахователните продукти.</p>		
39.	<p>Становище на Асоциацията на българските застрахователи подписано от председателя на Управителния съвет - Юри Копач, получено по електронна поща от Министерството на финансите на 23.04.2024 г.</p>	<p>От Асоциацията на българските застрахователи („АБЗ“) намираме за необходимо да вземем отношение и да изразим позиция от името на нашите членове–застрахователни и презастрахователни дружества по представения за обществено обсъждане през м. март 2024г. в Портала за обществени консултации проект на Закон за въвеждане на еврото в Република България КАКТО СЛЕДВА:</p> <p>1. Относно чл. 1: Предлагаме в чл. 1 от законопроекта след думата „еврото“ да се добавят думите „като официална парична единица“ Считаме, че от сегашната редакция на този текст, очертаващ предмета на закона, не произтича достатъчно категорично и ясно дали еврото ще е официална парична единица или ще е парична единица, която ще съществува наред с българския лев. Считаме, че с така предлаганото допълнение ще се постигне безспорно официализиране на приетата в обръщение нова национална парична единица, като нейният статут ще става напълно ясен от самия закон - без да се налага тълкуване и без да са необходими предположения, макар и на пръв поглед нещата да са очевидни.</p> <p>2. Относно чл. 7, ал.2: В чл. 7, ал. 2 от законопроекта е въведен терминът „обективни икономически фактори“, като дефиницията на така въведеното понятие се намира в §2, т.6 от Допълнителните разпоредби (ДР) на закона. Макар понятието да е изрично дефинирано в ДР, определението му се явява твърде общо, което го прави неясно и ще даде широки възможности за нееднообразно тълкуване в хода на неговото прилагане в практиката. Считаме, че неконкретно дефинирани понятия, допускащи нееднообразно тълкуване и правоприлагане, особено по отношение на уредените в закона механизми, понятия и концепции за ограничаване на спекулативното покачване на цени, биха обезличили до голяма степен гаранциите на закона за този особено важен приоритет и ще представлява отдалечаване от поставената цел. Предвид това предлагаме посоченото определение да се разшири и прецизира, като поясно, възможно най-точно и въз основа на възможно най-много на брой</p>	<p>1. Не се приема</p> <p>2. Не се приема</p>	<p>1. В чл. 4 от Закона за въвеждане на еврото в Република България и в чл. 26 от новия Закон за Българската народна банка е записано, че: „В съответствие с чл. 2 от Регламент (ЕО) № 974/98 на Съвета от 3 май 1998 година относно въвеждането на еврото (ОВ, L 139/1 от 11 май 1998 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 974/98“, считано от датата на въвеждане на еврото в Република България, валутата на Република България е еврото. Паричната единица е едно евро. Едно евро се разделя на сто цента.“ Не се отчита неяснота в съществуващите текстове, която да налага приемане на предложението.</p> <p>2. Правилото за поведение във връзка с увеличението на цените произтича от забраняващата правна норма уредена в чл. 25, ал. 5, като действието на забраната е ограничено във времето до едномесечния период на двойно обращение след въвеждане на еврото и по смисъла на понятието „обективни икономически фактори“ (представено в § 2, т 6 от допълнителните разпоредби) обхваща единствено такива увеличения в цените, които целят покачване на нетната печалба от предлагана стока и услуга. Следва също да се отбележи, че целенасочено се избягва прекомерното конкретизиране на понятието „обективни икономически фактори“ в закона чрез изброяване на определени процеси/поведение/други фактори, които биха позволили покачване на цените в едномесечния период по чл. 25, ал. 5. Това носи със себе си риска разпоредбата да стане твърде рестриктивна по обхват. Избраната дефиниция позволява широко интерпретиране на</p>

	<p>обективни критерии за 2 преценка да се дефинира какво би следвало да означава „обективни икономически фактори“ в контекста на забраната за увеличаване на цени заради и/или при превалутирането им от евро в лева.</p> <p>3. Относно чл. 14: Чл.14, ал. 1 от Законопроекта въвежда право на всяко лице - в периода от една година от датата на въвеждане на еврото - да получи информация относно паричните стойности в левове на неговите имуществени права и задължения към датата на превалутиране. Посочената разпоредба считаме за твърде обща и оставяща възможност за нееднообразно тълкуване и правоприлагане. Считаме също, че във връзка с нейната неизбежна съпоставка със специалния за финансовите услуги чл. 21, ал.7 остава неизяснен въпросът дали изискванията по посочения нормативен текст се явяват особени спрямо общата норма на чл. 14 за застрахователите и останалите изброени в чл. 21 търговци – тоест, ще следва ли те да прилагат общата норма или само специалната по чл. 21, респективно ще следва ли да предоставят на потребителите на застрахователни (и други) услуги и друга информация, извън тази по чл. 21. В тази връзка следва да се изтъкне, че не е съвсем ясно и каква друга информация би следвало или би могло застрахователите да предоставят на потребителите на застрахователни услуги по силата на общата норма на чл.14 (ако и доколкото тя се счете за приложима спрямо тях), както и как ще се осигури еднообразното прилагане на тази подлежаща на тълкуване разпоредба от различните видове задължени субекти - в т.ч. по отношение на вида и обема на информацията. Предвид изложеното считаме, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> • текстът на разпоредбата на чл. 14 следва да бъде допълнително прецизиран - необходимо е по-ясно да се дефинира обхвата на информацията, която попада в приложното му поле (с оглед създаване на възможност за еднообразно тълкуване и прилагане); • е необходимо да се изясни и изрично да се укаже, че общата норма по чл. 14 няма да е приложима и за лицата по чл. 21 – тоест, че по отношение на тези лица ще се прилагат само съответните за тях разпоредби на посочения чл. 21, който въвежда специални и конкретни изисквания спрямо тях. 	<p>3. Не се приема</p>	<p>понятието от страна на контролния и правоприлагащите органи в съответствие с духа на законопроекта. От своя страна предоставянето на подобна оперативна самостоятелност на компетентните органи защитава в по-голяма степен интересите на търговците и потребителите.</p> <p>В този смисъл, редакцията на принципа по чл. 7, ал. 2 е прецизирана с цел осигуряване на допълнителна яснота и разграничаване от текста на чл. 25, ал. 5. Отново с тази цел е развита дефиницията на „обективни икономически фактори“, като изрично е включено „обращението“ като фактор свързан с стоките и услугите, върху които търговецът не може да влияе.</p> <p>3. Разпоредбата на чл. 14 от законопроекта е обща и се отнася за правото на информация на всяко лице и въвежда задължение за лицата, извършили превалутиране, докато разпоредбата на чл. 21 от законопроекта се отнася до двойното обозначаване на цените на финансовите услуги в периода на двойно обозначаване. По отношение на предложението за увеличаване на 7- дневния срок за предоставяне на информация, не са предоставени достатъчно аргументи за недостатъчността на предвидения срок.</p>
--	--	------------------------	--

	<p>Освен това следва да се отбележи, че 7- дневния срок за предоставяне на информация, регламентиран в общата норма на чл. 14, се явява твърде кратък. Препоръчително е този срок да се увеличи, като причините за това са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • потенциално огромният брой потребители, които биха могли да поискат такава информация, което би могло да се окаже проблем и основание за недоверие и нежелани конфликти и спорове, в т.ч. заради твърде късия срок за предоставяне на информацията; • широката и допускаща тълкуване дефиниция на вида и обема на информацията, което създава потенциална възможност за потребителите, да задават широк кръг въпроси, обосновавайки искането си с посочената разпоредба. На тях ще следва все някак да се отговоря в посочения твърде кратък срок, дори ако и когато се прецени недължимост на информацията, по смисъла на въведената норма. <p>4. Относно чл. 21: Чл. 21, ал. 1 от Законопроекта въвежда изискване за двойно обозначаване на цените в периода по чл. 15, ал. 2, като предвижда това да се прилага от поднадзорните на Българската народна банка и Комисията за финансов надзор лица и по отношение на тарифите за таксите и комисионите за предоставяните от тях финансови услуги. Съгласно текста, тази информация следва да се оповестява в офисите и на интернет страниците на съответните лица и да се предоставя безплатно на хартиен или на друг траен носител при поискване от клиент. Тази разпоредба може би се явява подходяща за някои от финансовите институции, но не е подходяща за застрахователите. Считаме, че подвеждането на всички доставчици на финансови услуги, подлежащи на надзор, под общ знаменател би било погрешно, тъй като дейността им по своята същност е напълно 3 различна, а нормативната уредба е специфична, като дори надзорът се осъществява от отделни специализирани органи, по различни правила. Такъв общ подход по отношение на толкова разнообразна гама продукти и услуги има потенциал да създаде правни и фактически неясноти и усложнения, които не биха били в ничий интерес, в т.ч. на потребителите. До момента за застрахователите не е съществувало и не съществува задължение да оповестяват тарифи на сайтовете или в офисите си. Съответно, такава задължение не би следвало да се въвежда допълнително, чрез посочената ал.1 на чл.21. В общия случай застрахователите нямат единни тарифи, особено по основната им дейност по застраховане – тъй като премиите по застрахователните договори се определят индивидуално, при условията на чл. 115 и чл. 116 от Кодекса за застраховането, съгласно вътрешна методика и при вземане предвид на редицата рискови фактори за всеки конкретен случай, оказващи влияние на оценката на риска. Следва да се има предвид, че съгласно съществуващата към</p>	<p>4. Приема се частично относно прецизиран е на чл. 21, ал. 1</p>	<p>4. Разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от законопроекта не е относима към застрахователите и не създава подобно задължение за тях. С цел избягване на необходимостта от тълкуване нормата е прецизирана. Предложението за редакцията на ал. 7 от чл. 21 от законопроекта, във връзка с двойно обозначаване на застрахователни договори, сключени във валута, различна от левове преди началния период на двойно обозначаване не се приема. Договорите, сключени във валута различна от левове преди периода на двойно обозначаване, не попадат в предметния обхват на проекта на законопроект и по отношение на тях не е предвидено двойно обозначаване, освен ако не е налице промяна на валутата в левове до датата на въвеждане на еврото в Република България. Предложението за добавяне на нова ал. 8 към чл. 21 от законопроекта не се приема. Както е посочено в аргументите по-горе ал. 1 и ал. 7 на чл. 21 от законопроекта не са относими към проблемите, повдигнати от застрахователите, и не създават за тях ограничения, които да обуславят нормативна намеса.</p>
--	--	--	--

настоящия момент специална регулация на Кодекса за застраховането, застрахователите са длъжни както преди/при сключването, така и по време на действието на застрахователния договор, да предоставят на клиентите си (потребители) информация за разходите, таксите и комисионните във връзка с този договор – не публично (на сайт или в офис), а на всеки от тях индивидуално. Предвид това предлагаме застрахователите да бъдат изключени от приложното поле на ал.1 – като лица, които не са задължени да публикуват тарифи и не публикуват такива към момента. С оглед изложеното по-горе, предлагаме следната (примерна) редакция на чл. 21, ал. 1 от законопроекта, а именно:
Чл. 21..... (1) Изискването за двойно обозначаване на цените в периода по чл. 15, ал. 2 се прилага от поднадзорните на Българската народна банка и Комисията за финансов надзор лица по отношение на тарифите за таксите и комисионните за предоставяните от тях финансови услуги. Информацията по изречение първо се оповестява в офисите и на интернет страниците на съответните лица, ако и когато по силата на приложим спрямо тях друг нормативен акт те са задължени да публикуват или оповестяват публично своите тарифи. Тази информация се предоставя безплатно на хартиен или на друг траен носител при поискване от клиент.

В допълнение и като втори проблем във вр. с ал. 7 на чл. 21 следва да се отбележи, че към момента на пазара се разпространяват немалко застрахователни продукти - както редица инвестиционните и спестовните застраховки „Живот“, така и някои имуществени застраховки - които са били разработени изначално и се предлагат изцяло в евро или в други валути. Заедно с това и за разлика от чл. 21, ал. 2 (за която изрично е казано, че е приложима само за левови сметки), в ал. 7 на същия член не е предвидено уточнението, че задължението за двойна визуализация се прилага само за застрахователни продукти, при които премията е била определяна в лева до датата на въвеждане на еврото. Считаме, че такива застрахователните продукти (в т.ч. при които премията се определя и инвестира в активи в евро или друга чуждестранна валута и други, при които реално няма да има превалутиране), следва изрично да се изключат от приложното поле на чл. 21, ал. 7. Съответно, правилата за двойно обозначаване не би следвало да се прилагат за такива продукти, тъй като това би било икономически нецелесъобразно – би било и напълно ненужно, с оглед целта на закона, предвид което ще представлява нарушение на принципите за ефективност и икономичност, прогласени в чл. 6 от законопроекта. Считаме, че въвеждането на еврото като национална валута не е основание за въвеждане на такова изискване и по отношение на финансовите продукти, предлагани до този момент в евро или в други валути, различни от националната - допълнителен аргумент в тази връзка е и

	<p>обстоятелството, че досега по отношение на тях не се е изисквало двойно обозначаване, предвид което ще е нелогично да се изисква и занапред. Предвид горното считаме, че текстът на ал. 7 следва да бъде прецизиран, като изрично се уточни, че в периода по чл. 15, ал. 2 застрахователите и застрахователните посредници прилагат разпоредбите на чл.21, ал.7, т.1 и 2 само по отношение на застраховки, по които застрахователната премия е била определяна в лева преди датата на въвеждане на еврото. Като допълнителен аргумент в тази връзка считаме за необходимо да изтъкнем, че подобно задължение не беше въведено в законодателството на най-скоро присъединилата се към еврозоната 4 държава членка Република Хърватия. Дори напротив, съгласно чл. 47 от Закона за въвеждане на еврото като официална валута в Република Хърватия, изискването за двойно обозначаване на цените се е прилагало само по отношение на застрахователни продукти, които са били предлагани или сключвани/сключени в хърватски куни преди въвеждане на еврото. Във връзка с горното, предлагаме да се добави нова ал.8 на чл. 21 от Проекта със следното съдържание:</p> <p>„Чл. 21..... (8) Разпоредбите на ал. 7 не се прилагат по отношение на застрахователни продукти и услуги, които преди датата на въвеждане на еврото са били предлагани или се предлагат или са били сключени в евро или в друга чуждестранна валута.“</p> <p>Ако предложението ни по-горе за отпадане на поднадзорните на КФН лица от обхвата на чл. 21, ал. 1 от законопроекта не бъде прието, предлагаме чрез тази нова ал. 8 на чл. 21 да бъде изключено и прилагането на ал. 1 по отношение на застрахователните продукти, като новата ал. 8 (която сме предложили по-горе) получи следното съдържание:</p> <p>„Чл. 21..... (8) Разпоредбите на ал. 1 и ал. 7 не се прилагат по отношение на застрахователни продукти и услуги, които преди датата на въвеждане на еврото са били предлагани или се предлагат или са били сключени в евро или в друга чуждестранна валута.“</p> <p>5. Относно чл. 46 и чл. 47:</p> <p>В чл.46 и чл. 47 от законопроекта е въведено задължение и срок за адаптиране на информационните системи за работа с еврото на организациите, предоставящи обществени услуги. В тази връзка следва да се изтъкне, че в Допълнителните разпоредби на закона не е изрично дефинирано за целите на този конкретен закон употребеното в тази норма понятие „Организация, предоставяща обществени услуги“. Следва също да се отбележи, че в различни нормативни актове има въведено различно съдържание на това понятие - например, в Закона за администрацията и Наредбата за административното обслужване или в Закона за електронното управление и други. Предвид това считаме, че следва да се уточни или да се дефинира изрично какво е съдържанието на понятието,</p>	<p>5. Приема се частично</p>	<p>5. В законопроекта е предвидена дефиниция в допълнителните разпоредби на закона - § 2, т. 7, която препраща към § 1, т. 12 от Закона за електронното управление.</p>
--	---	------------------------------	---

респективно кои и/или какво ще е „Организация, предоставяща обществени услуги“ по смисъла на този закон. Ако застрахователите се приемат като попадащи под това понятие (в съответствие със ЗЕУ), то в тази връзка следва да се изтъкне, че привеждането в съответствие с изискванията на закона за въвеждане на еврото на информационните системи на застрахователите ще е до голяма степен зависимо от привеждането на свързаните системи на административните органи и лицата, осъществяващи публични функции, в това число и най-вече на надзорния орган КФН. Предвид това е спорно дали тези две неща би могло да се осъществят едновременно – тоест, дали е възможно да се случат в рамките на един и същ срок, който при това може да се окаже и твърде къс. Нашите членове считат, че е необходимо да се синхронизират сроковете за адаптация на системите на надзорните органи и на органите, събиращи отчетна информация, от една страна, със системите на съответните поднадзорни и задължени да предоставят данни лица, от друга страна, както и да се вземе предвид взаимната им обвързаност, с оглед определянето на подходяща последователност. Както е видно, за административните органи е определен тримесечен срок (преди началната дата на въвеждане на еврото) да адаптират информационните си системи за работа с евро, тоест, в закона не са съобразени сроковете, които ще са необходими след това и във връзка с това за адаптация на системите и на търговците - в т.ч. на застрахователите, ползващи свързани електронни услуги за обмен на информация и финансови данни с адм. органи, в т.ч. КФН и други. В тази връзка считаме за препоръчително сроковете за подготовката и адаптиране на ИТ системите на застрахователите и презастрахователите да следват сроковете за адаптация на системите на публичните органи, както и да се регулират отделно и допълнително на подзаконово ниво от административния надзор - с подзаконови актове или указния , при съответно предоставена изрично от закона делегация на КФН за това.

6. Относно § 8, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби:

Не става ясно от мотивите към законопроекта защо предвиденият срок в § 8, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на законопроекта по отношение на вътрешните актове (извън посочените в чл. 9, ал. 2) е бил намален от 24 месеца на 12 месеца спрямо предходен вариант на законопроекта. Следва да се отбележи, че управителните органи на всяко търговско дружество имат законоустановена дискреция за извършването на действия и приемането на вътрешни актове, касаещи вътрешния документооборот, като същият циркулира в рамките на самото дружество. Съответно, потребителите на съответния вид услуги няма как да бъдат ощетени, дори ако срокът би бил 24-месеца. С оглед на изложеното предлагаме по отношение на вътрешните документи на

6. Не се приема

6. Срокът от 12 месеца, предвиден в разпоредбата, е достатъчен за предприемане на действия за изменения в документите по чл. 9, ал. 2, както и другите вътрешни документи извън посочените в чл. 9, ал. 2 в съответствие с изискванията на законопроекта. Редакциите в съответните документи няма да са свързани със съществени по обхват и характер изменения, за да се изисква по-дълъг срок за изпълнение на конкретното законово изискване. Този срок е приложим по отношение на всички лица, попадащи в обхвата на разпоредбата.

	<p>дружествата - извън посочените в чл. 9, ал. 2 от законопроекта - да бъде върнат (отново въведен) 24-месечният срок, регламентиран в предходен вариант на законопроекта.</p> <p>7. Относно §8, ал. 6 от Преходните и заключителни разпоредби: Считаме, че съществува противоречие между текста на чл. 9, ал. 2 (съгласно който изисквания за одобрение от държавен орган не се прилагат, когато измененията и допълненията в дружествени документи и други вътрешни актове се налагат от въвеждане на еврото в страната и са свързани само с превалутирането на стойности от левове в евро) и текста на §8, ал. 6 от ПЗР на законопроекта (съгласно който лицата по чл. 1, ал. 2, т. 1-3 и 6 от Закона за Комисията за финансов надзор представят в Комисията за финансов надзор документите по ал. 1 в 7-дневен срок от приемане на решения за привеждането им в съответствие с изискванията на този закон, когато е налице задължение за тяхното одобряване, съответно уведомяват Комисията за финансов надзор за тяхното изменение, когато е налице задължение за уведомяване) Такова противоречие би имало негативен ефект, тъй като създава възможност за нееднообразно тълкуване и прилагане на посочените две разпоредби. В допълнение считаме, че с такова задължение за предоставяне в КФН на дружествени документи, в които промените са свързани единствено с превалутиране по смисъла на закона, би се създавала допълнителна и напълно ненужна административна тежест както за дружествата, така и за КФН. Във връзка с гореизложеното предлагаме текстът на §8, ал. 6 от ПЗР на законопроекта да бъде допълнен с второ изречение и да придобие следното съдържание: „(6) Лицата по чл. 1, ал. 2, т. 1-3 и 6 от Закона за Комисията за финансов надзор представят в Комисията за финансов надзор документите по ал. 1 в 7-дневен срок от приемане на решения за привеждането им в съответствие с изискванията на този закон, когато е налице задължение за тяхното одобряване, съответно уведомяват Комисията за финансов надзор за тяхното изменение, когато е налице задължение за уведомяване. Изискването е приложимо само за документи, чийто изменения и допълнения не са свързани единствено и само с превалутиране на стойности от левове в евро.“</p> <p>8. Относно необходимостта от законова делегация за регулиране на специализирани аспекти с подзаконовни актове, издадени от специализираните надзори - в т.ч. КФН: Считаме, че доколкото различните видове финансови услуги носят съществени специфички една спрямо друга, следва да бъде предоставена по-широка възможност за дорегулиране със съответни подзаконовни нормативни актове на специализираните надзори, в това число на КФН, по отношение на застрахователите. В законопроекта</p>	<p>7. Не се приема</p> <p>8. Не се приема</p>	<p>7. Няма противоречие между чл. 9, ал. 2 и §8, ал. 6 от преходните и заключителните разпоредби на законопроекта. Разпоредбата на §8, ал. 6 не въвежда изискване за одобряване от държавен орган на съответните документи, а само за уведомяване на Комисията за финансов надзор от задължените лица, че в законовия срок от 12 месеца са направени изменения в съответните документи. С §8, ал. 6 от преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се въвежда механизъм за осъществяване на последващ контрол дали задължените лица са спазили законовия срок по чл. 9, ал. 2 от законопроекта за изменение на съответните документи.</p> <p>8. Предвидените правила в законопроекта са достатъчно детайлни и не подкрепяме предложението за издаване на подзаконовни актове от Комисията за финансов надзор.</p>
--	--	---	---

		<p>не е уреден механизъм за уточняване на подзаконово ниво на възникнали спорни, тълкувателни и/или практически въпроси по прилагане на закона, като липсват изрични правомощия за съответните надзорни органи да дават указания на поднадзорните си субекти по прилагане на закона от тяхна страна, което считаме за недостатък – остава възможности за нееднообразно тълкуване и препятства възможността за унифицирането на добри практики спрямо задължените субекти. Считаме, че с оглед спецификата на застрахователните отношения, в Преходните и заключителните разпоредби на закона следва да се уреди изрична делегация към Комисия за б финансов надзор за подзаконово дорегулиране на правилата по закона чрез наредби и/или инструкции и/или указания към поднадзорните на нея лица, в това число за превалутиране и двойно обозначаване.</p> <p>Очакваме и се надяваме становището ни по законопроекта за да бъде взето предвид, като оставаме на разположение за допълнителни становища и коментари, при преценена необходимост.</p>		
40.	<p>Становище на ОМВ България ООД представлявано от Ангел Тухов, получено от Министерството на финансите по електронна поща на 24.04.2024 г.</p>	<p>Уважаеми дами и господа, Във връзка с публикувания за обществени консултации проект на Закона за въвеждане на еврото в Република България ("Законопроект"), ОМВ изпраща в срок настоящото становище по Законопроекта, свързано основно с разпоредбите за двойно обозначаване на цените на стоките и услугите за определен период. ОМВ е един от пазарните лидери в търговията с горива в България. Дружеството е собственик на верига бензиностанции на територията на страната и от създаването си цели да предоставя висококачествени услуги на българския потребител по европейски стандарти. С настоящото становище желаем да изразим позицията си относно разпоредби, които биха създали значителни затруднения в дейността на ОМВ и други дружества, които осъществяват същата търговска дейност, и да предложим подобрения на съответните текстове. Съгласно, чл. 15 и чл. 16 от Законопроекта: „Период на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите Чл. 15. (1) Цените на всички стоки и услуги се обозначават в евро и в левове за посочения в ал. 2 период от време, като за цените в евро се прилагат правилата за превалутиране по чл. 12 и съответно за закръгляване по чл. 13 или по специалните правила за закръгляване, предвидени в този закон. (2) Периодът на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите в евро и в левове започва един месец след датата на влизане в сила на Решението за приемането на еврото и приключва 12 месеца след датата на въвеждане на еврото в Република България. Обозначаване на цените на стоките и услугите Чл. 16. (1) При двойното обозначаване на цените на стоките и услугите цените в евро и в левове се поставят в непосредствена близост, изписват се ясно, четливо, недвусмислено и лесно</p>	Приема се частично	<p>Разпоредбата на чл. 15, ал. 3 от проекта на закон предвижда изключение от изискването за двойно обозначаване на продажната цена на продуктите от нефтен произход, визуализирани на информационни табели (ценови тотеми) и колонки с дисплеи за зареждане на моторни превозни средства в търговски обекти за зареждане на горива. Същевременно, дерогацията от изискването за двойно обозначаване на цените не е пълна, тъй като, извън изключението по чл. 15, ал. 3 от проекта на закон, търговците следва да извършват двойно обозначаване на цените <i>по друг подходящ начин</i>, съгласно нова ал. 3 в чл. 16. Възприет е принципът за намаляване на административната тежест за търговците и за защита на потребителите, които трябва да бъдат информирани по друг подходящ начин, който не създава трудност за търговеца.</p>

разбираемо, с еднакъв размер на шрифта, по начин, който не въвежда потребителите в заблуждение.

(2) Двете цени се поставят заедно и са придружени с отличителен знак или съкращение, позволяващи лесното им разпознаване." Следва да бъде отчетено, че съществуват случаи, при които прилагането на горепосочените изисквания ще създаде значителни трудности за бизнеса, а именно инвестиции в ново оборудване, което да разполага с функционалност да показва и двете цени. Също така е възможно в определени ситуации изискването да не може да се изпълни въобще поради технически причини.

По-конкретно, що се отнася до бензиностанциите, цените на горивата са посочени на тотемите до входа на бензиностанцията и на електронните дисплеи на колонките за зареждане на превозни средства.

Към момента на тотемите не е възможно да се изписват две цени една до друга, а и не е възможно да се направи техническа промяна, чрез която да се осигури такава функционалност. Още повече, че размерът на цифрите на тези съоръжения трябва да бъде достатъчно голям, за да бъде лесно четим от потребителите, които се движат покрай обекта. Трябва да се има предвид задължението по чл. 29 от Закона за защита на потребителите, съгласно което лицата, осъществяващи търговска дейност в бензиностанции и газостанции, са длъжни да поставят табели с цените напредлаганите от тях горива по такъв начин, че да се виждат от водачите, движещи се в платното, от страната на което е построена бензиностанцията или газостанцията. Колонките за зареждане на МПС също не разполагат с техническа функционалност да изобразяват на дисплеите стойностите в двете валути едновременно. При колонките въпросът е още по-сложен, тъй като това са технически съоръжения, които са преминали през сертификация за безопасност и съответно не е възможно да се извършват технически изменения по свободна преценка на собственика. На практика, за да се спазят изискванията за двойно обозначаване на цените, ОМВ ще трябва да подмени изцяло своите съоръжения и оборудване, което предполага големи инвестиции и период от време, през който обектите няма да могат да работят. Считаме, че в конкретни хипотези задълженията по чл. 15 и чл. 16 от Законопроекта могат да се окажат в противоречие с принципа за ефективност и икономичност, заложен в чл. 9 от Законопроекта. Нормално е, при въвеждането на подобна съществена промяна в обществените отношения, за търговците да възникнат някакви допълнителни разходи в разумни граници. Не следва обаче тези задължения да създават невъзможност за осъществяване на дейността в рамките на закона поради необходимост от големи инвестиции в ново оборудване. Още повече, когато става въпрос за временни задължения, свързани само с началния период на въвеждане на еврото в България.

		<p>С цел преодоляване на посочените проблеми, предлагаме в чл. 16 от Законопроекта да се въведе нова алинея 3, която да изброява примерно и неизчерпателно изключения от общото правило за двойно обозначаване. Такъв подход вече е използван в законодателството на други държави-членки на ЕС, като най-скорошният пример е законът за въвеждане на еврото, приет в Република Хърватия през 2022 г., в който се съдържат изключения за случаите, описани в настоящото становище.</p> <p>С оглед на горното, предлагаме в чл. 16 да се създаде нова алинея, както следва:</p> <p>Чл. 16, ал. (3) Изискванията на ал. 1 и ал. 2 не се прилагат когато двойното обозначаване на цените е технически невъзможно и/или би довело до непропорционални разходи за задълженото лице, като например в, но не ограничено до, следните случаи:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. тотени на бензиностанции; ii. електронни табели с цени; iii. колонки за зареждане на МПС на бензиностанции; iv. дисплеи на касови апарати; v. автомати за самообслужване; vi. хартиени и електронни ваучери, купони и др. vii. [други приложими изключения] <p>Благодарим за разглеждането на нашето становище и се надяваме, че предложението ще Ви бъде от полза и съответно прието при подготовката на окончателната версия на Законопроекта.</p>		
41.	<p>Становище на Асоциацията на банките в България, представлявана от Петя Димитрова, председател на УС на АББ</p>	<p>Във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект на Закон за въвеждане на еврото в Република България бихме искали да отбележим, че финализирането на законопроекта е от съществено значение за банките.</p> <p>Развитието на законопроекта се следи внимателно от членовете на Асоциация на банките в България /АББ/, като сме изразявали многократно бележки и коментари по него. Въпреки че той претърпя съществени изменения при обсъжданията му в рамките на създадената за целта работна група в Министерство на финансите, има някои въпроси, които бихме искали да поставим за разглеждане, както и да предложим редакция на конкретни текстове. Създаването на работещи и ясни разпоредби по законопроекта е от съществено значение за адекватното прилагане на изискванията на закона от страна на банките, които ще понесат съществена административна и финансова тежест, както и отговорност за безпроблемното протичане на процесите по въвеждане на еврото в страната.</p> <p>Бихме искали да отбележим намирането на решения на два въпроса, които са от критично значение за банките, а именно</p>		

изискванията за двойна визуализация, регламентирани в чл. 21 от законопроекта и безплатната обмяна на банкноти и монети /чл. 26/.

1. На първо място, по отношение на **чл. 21** от законопроекта предлагаме изискването, заложено в т. 2 на ал. 2 на този член за двойно обозначаване на стойността на платежната операция да отпадне. Не става ясно каква е добавената стойност от двойната визуализация за получателя на стойността на платежната операция, с която е заверена сметката на получателя /референцията към чл. 58, ал. 1, т. 2 от ЗПУПС/, или стойността на платежната операция, с която е задължена сметката на платеца /референцията към чл. 65, ал. 1, т. 2 от ЗПУПС/, или стойността на платежната операция, с която е заверена сметката на получателя референцията към чл. 66, ал. 1, т. 2 от ЗПУПС/. Нещо повече, при общата формулировка без да е определена валута на сметката биха възникнали случаи за клиента, в които двойното обозначаване ще води до въпроси, обърквания и съмнения. В подкрепа на това твърдение прилагаме следните три примера:

1) При сегашния прочит на разпоредбата в ситуацията на извършване на левов превод по еурова сметка на клиент /чл. 58, ал. 1, т. 2 от ЗПУПС/ на стойност от 1000 лв., информацията, която ще се предостави на получателя след извършване на платежната операция, няма да бъде равностойността на 1000 лв. в евро по фиксирания валутен курс / 1 евро=1,95583 лв./ - 511,29 евро, които да бъдат визуализирани като 1000 лв., а сумата в евро на 1000 лв., изчислена по прилагания от банката обменен валутен курс / 1 Евро=1,96 лв. - курс продава/ - 510,20 евро, които по прочита на разпоредбата ще бъдат визуализирани като 997,86 лв.

2) В ситуацията на чл. 65, ал. 1, т. 2 от ЗПУПС ще се получат подобни разминавания — информацията, която ще се предостави на платеца за стойността на платежната операция, с която е задължена неговата сметка при левов превод на стойност от 1000 лв., извършен от еурова сметка при двойна визуализация ще бъде равностойността в евро на 1000 лв. по прилагания от банката обменен курс / 1 евро=1,94 лв. - курс купува/. Сметката на платеца ще бъде задължена с 514,46 евро при курс купува на банката от 1 евро=1,94 лв., но според прочита на закона ще трябва да приложи двойна визуализация на сумата от 514,46 евро по фиксирания курс, което ще бъде 1006,20 лв., а не на стойността на извършения превод от 1000 лв.

3) При левов превод към еурова сметка информацията, която ще се визуализира за получателя при заверяване на сметката, прилагайки разпоредбите на чл. 66, ал. 1, т. 2 от ЗПУПС, ще бъде равностойността на 1000 лв. при прилагания от банката обменен валутен курс / 1 евро=1,96 лв. — курс продава/, съответно 510,20

1. Приема се

евро, за които при прилагане на двойна визуализация банката ще посочи 997,86 лв. при прилагане на фиксирания валутен курс. Тези обърквания и съмнения за клиента ще се засилят още повече, когато преводът се извършва между сметки на един и същ клиент, тъй като за един и същ превод ще получи различни суми в ролята му на получател и на платец. С цел уеднаквяване с останалите точки на чл. 21, ал. 2, където е прецизирана информацията, подлежаща на двойно обозначаване от поднадзорните на БНБ лица — т. 1, 4, 5 и 6 (за т. 3 такова уточнение не е необходимо, тъй като тя касае АТМ-ите, раздаващи пари единствено в левове), с посочване, че изискванията ще важат съответно за левови платежни сметки, кредити, отпуснати в левове и депозитни сметки в левове, открити до датата на въвеждане на еврото, предлагаме такова конкретизиране да се направи и за т. 2, отнасяща се за стойността на платежната операция. Не виждаме основания за това изключение и напротив включването на двойна визуализация за операции в чуждестранна валута, ще доведе до объркване за потребителите.

Имайки предвид горното, предлагаме следната редакция на чл. 21, ал. 2, т. 2:

Чл. 21, ал. 2, т. 2 стойността на платежната операция в левове по всички открити до датата на въвеждане на еврото левови сметки и размера на дължимите такси и комисиони по чл. 57, ал. 1, т. 2 и 3, чл. 58, ал. 1, т. 2 и 3, чл. 64, т. 2, чл. 65, ал. 1, т. 2 и 3 и чл. 66, ал. 1, т. 2 и 3 от Закона за платежните услуги и платежните системи;

2. На второ място, по отношение на безплатната обмяна от страна на БНБ на банкноти и монети от левове в евро за кредитните институции — тези изисквания са за първите 6 месеца от датата на въвеждане на еврото. Същевременно, обаче, за кредитните институции се въвежда и друг безплатен ангажимент, а именно — за внасяне на обменените банкноти и монети от левове в евро по сметка в кредитната институция. Внасянето по сметка е последваща операция на обмяната от левове в евро. След обмяната на левове в евро едно лице има няколко възможности — да задържи парите в брой, да ги внесе по еурова сметка в същата или в друга банка непосредствено след извършването на операцията по обмяната или след известно време. Също така, ако една кредитна институция прилага такси и комисиони за платежната услуга „внасяне на пари в брой“, тя би следвало да извършва тази услуга

2. Приема се

по един и същ начин преди и след въвеждане на еврото. Вменяването по законодателен път на безплатност при внасяне на пари в брой по сметка може да доведе до различно третиране на клиентите от страна на банка, а именно — липса на такси в едномесечния период, в който ще бъдат в обръщение двете валути при внасяне на левове по еурова сметка и налагане на такса при внасяне на пари в брой в евро по еурова сметка. Действително, някои банки понастоящем приемат подход на въвеждане на нулеви такси при внасяне на пари в брой с цел насърчаване на клиентите да внасят наличен ресурс по сметка в банка, но опитите за налагане на определени нива на таксите и комисионите биха могли да доведат до увеличаване на други такива и прехвърляне на тежестта им към определени клиенти. В случай че въпреки горепосочените съображения се поддържа позиция относно премахване на таксата при внасяне на левове по конвертирана в евро сметка, предлагаме редакция на текста на **чл. 26, ал. 2**, целяща прецизиране. За целта — да се допълни изречение второ, като се поясни, че обмяната и последващото внасяне на средствата следва да бъде по сметката на клиента в евро в кредитната институция, където е извършена обмяната. Всяка друга операция би означавала извършване на платежна операция в левове, което би противоречало на законопроекта, тъй като от датата на въвеждане на еврото левови разплащания няма как да се извършват (всички преводи по банков път могат да бъдат само в евро или друга чуждестранна валута от деня на въвеждане на еврото). В тази връзка предлагаме следната редакция на чл. 26, ал. 2. *Чл. 26, ал. 2. През първите 6 месеца от Датата на въвеждане на еврото в Република България кредитните институции обменят безплатно, в неограничено количество банкноти и монети от левове в евро по официалния валутен курс, като за суми над 30 000 лв. на една трансакция кредитните институции обменят безплатно банкноти и монети от левове в евро след предварителна заявка от 3 работни дни. Изречение първо се прилага съответно и при внасянето и свързаната с това обмяна на банкноти и монети в левове по сметка на клиента в евро при кредитната институция, в която е извършена обмяната.* Освен тези критични за банките въпроси, които сме изложили по-горе, бихме искали да обърнем внимание на някои други текстове от законопроекта, по които сме предложили редакция, която се надяваме да бъде приета при финализирането на законопроекта:

		<p>3.1. Следвайки духа на ал. 2 на чл. 21 предлагаме в т. 6 да се направи следното допълнение:</p> <p><i>т. 6 начислените лихви по депозитни сметки в левове, открити до датата на въвеждане на еврото при поискване от клиента.</i></p> <p>3.2. По отношение на намаляването на номиналната стойност на капитала при превалутиране от левове в евро със закръгляване с точност до втория знак, при номинална стойност от 1 лев ще се приложи закръгление към по-ниска стойност в евро от 0.51 евро цента при закръгляване в съответствие с чл. 13, ал. 1. За някои банки, при които капиталът е съставен от милиони акции, това би довело до намаления на капитала от порядъка на около 400 хил. евро, като разликата се предвижда да се отнася в Неразпределената печалба. Този въпрос е принципен и не касае само банките и ще се наблюдава също при дружества с високи нива на капитал. Кредитните институции са обект на строги регулаторни изисквания и надзор. С цел да се избегне това намаление на внесения капитал, което на практика ще произтича единствено от приложния метод на закръгляване, може да се предвиди изключение за банките, като се направи следната редакция на чл. 31.</p> <p><i>Чл. 31. (1) Номиналната стойност на една акция се превалутира от левове в евро, като номиналната стойност на акцията в левове се раздели на пълната числова стойност на официалния валутен курс и резултатът се закръгли в съответствие с чл. 13, ал. 1 с точност до четвъртия знак след десетичната запетая по следния начин:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>когато петият знак след десетичната запетая е по-малък от пет, четвъртият знак след десетичната запетая остава непроменен.</i> 2. <i>когато петият знак след десетичната запетая е равен или по-голям от пет, четвъртият знак след десетичната запетая се увеличава с една единица.</i> <p>4. По чл. 21, ал. 4, отнасяща се до изискванията за двойно обозначаване на инвестиционните услуги, бихме искали да обърнем внимание, че понастоящем в отчета-уведомление за притежавани финансови инструменти не се посочва общата стойност на финансовите инструменти. Смятаме, че изискванията за двойна визуализация следва да се отнасят само за такива документи, които банките принципно са задължени да предоставят на своите клиенти, и не следва да водят до създаването на нови информационни документи само за целите на двойното обозначаване. Изискванията</p>	<p>3.1 Приема се</p> <p>3.2. Не се приема</p> <p>4. Не се приема</p>	<p>3.2. Предвидените методи за превалутиране произтичат вследствие на обстоятени съображения спрямо теоретичните, практически и технологични съображения, свързани с процеса на превалутиране на акциите. Възприетият подход взема под внимание поставената цел за автоматично и служебно превалутиране на остойностените данни в Търговския регистър от момента на въвеждане на еврото от страна на Агенцията по вписванията, като същевременно ограничава разликите между първоначалните и превалутираните стойности в максимална степен. С цел постигане на по-голяма яснота относно предвижданите изменения беше възприет подхода за избягване на изключения и специални правила за превалутиране и закръгляване.</p> <p>4. Не може да бъде споделено виждането, че изискванията за двойно обозначаване водят до създаването на изцяло нови информационни документи, които инвестиционните посредници и управляващите дружества са задължени да предоставят на своите клиенти. Съгласно чл. 60, параграф 2, буква „в“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565, предоставяната на клиентите периодична справка следва да включва описание на съдържанието и оценката на портфейла, включително подробности за всеки държан финансов инструмент, неговата</p>
--	--	--	--	--

за двойна визуализация по принцип ще доведат до допълнителни доработки от страна на банките и създаване на допълнителни правила и процедури, поради което с тях трябва много внимателно да се отчитат реалните ползи, които двойната визуализация би носила на банковите клиенти. В тази връзка предлагаме отпадане на текста „общата стойност на финансовите инструменти на клиента“ и съответно ал. 4 на чл. 21 придобие следната редакция:

Чл. 21, ал. 4: В периода по чл. 15, ал. 2 при предоставяне на инвестиционни услуги на непрофесионални клиенти съгласно §1, ал. 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на Закона за пазарите на финансови инструменти, инвестиционните посредници обозначават двойно в левове и в евро и баланса на паричните средства по сметка на клиента, ~~общата стойност на финансовите инструменти на клиента~~, както и информация за таксите и разходите по чл. 71, ал. 2, т. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти.

5. По **чл. 27, ал. 2**, в която са регламентирани изискванията за подаване на информация към ЦКР бихме искали да отбележим, че към датата на въвеждане на еврото за кредитните институции ще бъде технологично невъзможно да превалутират от левове в евро паричните задължения на клиентите в рамките на един календарен ден. Съответно няма да бъде възможно да подадат тази информация към Централния кредитен регистър /ЦКР/ на датата на въвеждане на еврото, какъвто е текстът на разпоредбата. Смятаме, че има необходимост от провеждане на срещи на експертно ниво с представители на дирекция „Регистри“, на които да се уточнят работещи начини за конвертиране на регистъра от левове в евро, съответно за подаване на информацията към ЦКР при присъединяването на страната към еврозоната.

6. По **чл. 48** от проекта смятаме, че не е ясно уреден въпроса с изискванията за двойна визуализация на данъчни документи по смисъла на чл. 112 на ЗДДС (в т.ч. Фактура, Известие към фактура, Протокол). Предвид и необходимото време за подготовка и успешна промяна в тази област за всички икономически субекти в страната

5. Приема се по принцип.

6. Приема се частично.

пазарна или справедлива стойност, когато пазарната стойност не е налична, и салдо на паричните средства в началото и в края на отчетния период, както и резултатите от портфейла през отчетния период. В чл. 63, параграф 2, буква е) от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 е установено изискване справка за финансовите инструменти или средствата на клиента да включва пазарната или оценената стойност, ако пазарната стойност не е налична, на финансовите инструменти, включени в справка, с изрично посочване на факта, че отсъствието на пазарна цена може да е показателно за липса на ликвидност. Видно от горепосоченото, в приложимото към дейността на ИП и УД законодателство и към момента са установени правила за изготвяне и предоставяне на документи (периодични справки), съдържащи данни относно стойността на притежаваните от клиентите финансови инструменти и парични средства. За целите на закона се предлага да бъдат двойно обозначени баланса на паричните средства по левовата сметка на клиента, общата стойност на финансовите инструменти на клиента, както и информация за таксите и разходите по чл. 71, ал. 2, т. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти, което на практика въвежда по-облекчен режим по отношение на двойното оповестяване на дължимата на клиентите информация.

5. Отчита се принципната необходимост от навременна комуникация и координация между институциите по процесите свързани с въвеждането на еврото.

6. Създадена е нова чл. 15, ал. 3, т. 5, която предвижда изключение от двойното обозначаване при издаването на документи по чл. 112, ал. 1 от ЗДДС.

		<p>препоръчваме по подобие на Закон за въвеждане на Еврот в Хърватия да се добави уточняваща алинея 10 към чл. 48, а именно:</p> <p>Нова ал. 10: <i>Изискването за двойно обозначаване на цените при издадени данъчни документи по чл. 112 на ЗДДС в периода по чл. 15, ал. 2 се прилага за общата сума с включен ДДС на такива документи.</i></p> <p>7. По §4 предлагаме следната редакция с оглед прецизиране на текста, че преустановяването на сделките и операциите се отнася за безналичните финансови инструменти, деноминирани в левове. Допълнението е важно, защото в противен случай, ако изискването за преустановяване се отнася за всички финансови инструменти в чуждестранна валута, това би означавало блокиране на финансовите пазари за три работни дни, което би създавало напрежение сред инвеститорите:</p> <p><i>В срок от три работни дни преди датата на въвеждане на еврото в Република България всички сделки и операции с безналични финансови инструменти, деноминирани в левове, се преустановяват. Сделките и операциите се възобновяват в първия работен ден след въвеждане на еврото. Всички системи за сетълмент осигуряват възможност за сключване на сделки в евро от тази дата.</i></p>		<p>7. Спирането на търговията на финансовите пазари с всички финансови инструменти за 3 работни дни е предпочитан вариант с оглед по-малкия обем на търговията с финансови инструменти, деноминирани в евро на регулиран пазар в Република България. Подобно разделение би създавало повече трудности, отколкото ползи както за инвеститорите, така и за регулирания пазар и централен депозитар. С оглед наложената практика за спиране на търговията при официални празници, не се очаква да възникне напрежение сред инвестиционната общност. Посоченият срок от 3 работни дни може да бъде използван от пазарните участници, пазарния оператор и централен депозитар за финално тестване на системите, свързани с превалутирането на цените на финансовите инструменти.</p>
42.	<p>Становище на „Юск Бул“ ЕООД, подписано от Марина Николова и получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg</p>	<p>Уважаеми госпожи и господа,</p> <p>Запознахме се с проекта на Закона за въвеждане на еврото в Република България, публикуван за обществено обсъждане на 25.03.2024 г. („Законопроектът“). В предвидения за целта срок, от името на ЮСК БУЛ, изразяваме настоящото становище.</p> <p>ЮСК БУЛ е част от групата на JYSK – международна верига магазини, които предлагат „всичко за дома“ – мебели и аксесоари, като на българския пазар групата разполага с 54(петдесет и четири) обекта за търговия на дребно и логистичен център, находящ се в гр. Божурище.</p> <p>Без съмнение, въвеждането на еврото като официална валута на Република България би имало съществен ефект както върху потребителите, така и върху бизнеса. Законопроектът уместно предвижда спазването на определени принципи в изпълнението на този процес, които целят информираност и защита на правата на потребителите. На свой ред, обезпечаването на тези цели е скрепено с</p>	Не се приема	<p>Срокът на периода на двойно обозначаване на цените на стоките и услугите е определен в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, приет от Министерския съвет с РМС № 344 от 30.05.2022 г., и актуализиран с РМС № 797 от 13.11.2023 г. Преди приемането му от МС на 6 юли 2022 г. Планът е бил публикуван за обществено обсъждане с едномесечен срок, но не са били получени становища относно дължината на периода на двойно обозначаване на цените.</p> <p>В допълнение следва да се отбележи, че срокът е в изпълнение и на Препоръка на Комисията от 10 януари 2008 година относно мерките за улесняване на бъдещото преминаване към еврото, член 2, т. 1 от която гласи, че „задължителното двойно изписване следва да започне възможно най-скоро след официалното приемане от Съвета на неотменимо фиксирания обменен курс между националната валута и еврото.“</p>

въвеждането на редица задължения за бизнеса, сред които е двойното обозначаване на цените на стоките и услугите в евро и в левове. *Като отговорен бизнес, който се стреми към спазване на изискванията както на европейското, така и на националното законодателство, включително по отношение на защитата на потребителите, с настоящото ЮСК БУЛ изразява своята позиция по отношение на предвидения в Законопроекта **начален момент за задължително двойно обозначаване на цените на всички стоки и услуги – в евро и в левове.***

Съгласно чл. 15, ал. 2 от Законопроекта, периодът на двойно обозначаване на цените в евро и в левове започва един месец след датата на влизане в сила на Решението на Съвета на Европейския съюз. Същият срок е заложен и в Националния план за въвеждане на еврото в Република България (приет с РМС № 344 от 30 май 2022 г. и актуализиран с РМС № 797 от 13 ноември 2022 г.).

По аналогия на предвидения адаптивен период за потребителите, ЮСК БУЛ изразява позицията си, че счита за уместно да бъде дадена подобна възможност и за бизнеса. Предвиденият едномесечен срок, по мнение на ЮСК БУЛ, се явява недостатъчен за тази цел. Нещо повече, същият би създал практически затруднения пред ЮСК БУЛ, в частност, но и пред останалите компании за търговия с потребителски стоки, развиващи дейност на територията на Република България.

Като част от международна група, ЮСК БУЛ планира предварително всички свои промоционални кампании, като съгласува техния срок на изпълнение в множество национални пазари. В голямата си част кампаниите на ЮСК БУЛ имат срок за изпълнение от поне 4 (четири) седмици. Ето защо, предвиденият едномесечен срок, по мнение на ЮСК БУЛ, би бил недостатъчен с оглед планирането, съгласуването и изпълнението на двойното обозначаване на цените по отношение на всички артикули и би изисквал непропорционални усилия за спазването му от гледна точка на необходима допълнителна организация, администрация и работна сила, които трябва да предвидим за тази цел.

С оглед гореизложеното ЮСК БУЛ, счита, че би било уместно предвиждането на по-дълъг период, в който да се даде възможност на бизнеса за подготовка и адаптация. Изхождайки от собствените си търговски практики ЮСК БУЛ намира за подходящ такъв срок от 2 (два месеца), като счита, че същият не би се отразил негативно на потребителите, нито би довел до забавяне в процеса по въвеждане на еврото в Република България.

Оставаме на разположение за разяснения и съдействие по горното в законодателния процес и считаме, че предложението ни би било приемливо, уместно и полезно за всички страни.

Следвайки практиката на други държави-членки, последно въвели еврото (в т.ч. Хърватия и Литва), се установи, че възможно най-скорошният, но в същото време реалистичен, срок за начало на периода на двойно обозначаване на цените е един месец след влизане в сила на Решението на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България.

<p>43.</p>	<p>Становище на „Асоциацията на търговците на нехранителни стоки“, представлявана от изп. директор Галин Попов, получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg</p>	<p>Въвеждането на еврото и всички произтичащи от това промени ще засегнат съществено дейността на членовете на Сдружението като търговци, работещи с широк кръг потребители. Въвеждането на тези промени ще изисква сериозна подготовка от страна на компаниите, която вероятно ще коства и значителен финансов ресурс. Ето защо, за нашите членове е от съществено значение да разполагат с достатъчна яснота относно точните стъпки от националния план за въвеждане на еврото и техните точни времеви рамки поне 9 месеца предварително. Въпросните стъпки и сроковете за тяхното изпълнение следва да бъдат реалистични, съобразени с нужното време за подготовка и подложени на обществено обсъждане. Изразяваме готовността си за сътрудничество с институциите и заинтересованите лица за целите на извършването на информирана, плавна и спокойна трансформация, без да бъдат неблагоприятно засегнати правата и законните интереси на държавата, търговците или потребителите. Що се отнася до конкретните текстове на законопроекта, молим да вземете под внимание следните бележки.</p> <p>1. Относно правото на информация, регламентирано в чл. 14, ал. 1 от проектозакона</p> <p>Приветстваме предвидената възможност всяко засегнато лице да получи информация относно паричните стойности в левове на негови имуществени права и задължения към датата на превалутиране. Същевременно, по съображения за целесъобразност и с оглед превенция на злоупотреба с правото на информация, предлагаме от обхвата на нормата да се изключат права и задължения, които са погасени към датата на искането.</p> <p>2. Относно правилото за двойно обозначаване на цените</p> <p>Съгласно чл. 16 (2) от проектозакона, при двойното обозначаване на стоките и услугите, цените в евро и в левове се поставят заедно и са придружени с отличителен знак или съкращение, позволяващи лесното им разпознаване. Вероятно в интерес на потребителите би било въвеждането на единни критерии за знака/ съкращението, което да съдържа обозначенията „€“ и „лв“.</p> <p>Същевременно, предлагаме за случаите по чл. 17 да се конкретизира, че търговецът е свободен да избере в коя валута да представи цената на килограм на стоката, когато е приложил двойно обозначаване на нейната продажна цена.</p>	<p>1. Не се приема.</p> <p>2.1 Не се приема</p> <p>2.2 Не се приема</p>	<p>1. Разпоредбата на чл. 14 от законопроекта е обща и се отнася за правото на информация на всяко лице и въвежда задължение за лицата, извършили превалутиране. Периодът на действие на нормата вече е ограничен във времето – „една година от датата на въвеждане на еврото в Република България“. Допълнителното изключване на правата и задълженията, които са погасени към датата на предявяване на искането, от обхвата на чл. 14, ал. 1 би имало за резултат прекомерно и нецелесъобразно ограничение спрямо правото на информация, тъй като прегражда възможността за лицата да се осведомят и уверят в коректното изпълнение на превалутирането. Същевременно подобно ограничение би противоречало на принципа на защита на потребителите и принципа на информираност.</p> <p>2.1 Предложеното съкращение за български лев „лв“ е общоприето. Не е необходимо да се посочва изрично.</p> <p>2.2 Чл. 17. (1) Когато обозначаването на цената за единица мярка на стоката е задължително съгласно чл. 20 – 23 от Закона за защита на потребителите, търговецът може да ограничи двойното обозначаване на цената само по отношение на продажната цена на стоката, без да обозначава двойно цената за единица мярка.“</p>
------------	--	---	---	--

		<p>3. Относно съобщенията за намаляване или сравняване на цените на стоките и услугите При тълкуването на чл. 18 от проектозакона не става ясно, дали при намаление на цените търговецът е длъжен да посочи размера на спестяването и в двете валути (лева и евро). Препоръчваме въпросът да се обсъди конкретизация на текста за изясняване на въпроса.</p>	<p>3. Не се приема</p>	<p>(2) Когато цената за единица мярка е идентична с продажната цена на стоката, търговецът може да направи двойно обозначаване само на продажната цена на стоката.“.</p> <p>Съгласно предложената редакция търговецът ще бъде длъжен да посочи цената на стоката за единица мярка в една валута (лева или евро, съобразно периода от въвеждане на еврото) и задължително ще трябва да направи двойно обозначаване на продажната цена на стоката.</p> <p>При тази редакция на разпоредбата, на търговеца е предоставена възможност, при желание от негова страна да направи двойно обозначаване и на цената за единица мярка.</p> <p>По време на периода на двойно обозначаване на цените търговецът не е свободен да избира в коя валута да представи цените на стоките си, при които не се прилагат правилата на двойно обозначаване – съгласно чл. 19, ал. 1 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП) търговецът е задължен да посочва цените си в левове. Съгласно § 22 от преходните и заключителните разпоредби на проекта на Закон за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ), при въвеждането на еврото чл. 19, ал. 1 от ЗЗП ще се измени, така че търговецът да е задължен да посочва цените на стоките си в евро. От това следва, че цените, които са изключени от обхвата на двойното обозначаване, следва да се посочват задължително в левове преди датата на въвеждане на еврото и в евро след тази дата.</p> <p>3. Съобщенията за намаляване на цените са регламентирани от Закона за защита на потребителите и от чл. 6а на Директива 98/6/ЕО за обозначаване цените на стоките. Европейското и национално законодателство регламентират стриктно извършването на съобщения за намаляване на цените. Разпоредбата на чл. 64 от ЗЗП и на чл. 6а от Директива 98/6/ЕО не допускат посочване само на размера на спестяването. Законодателството регламентира как става посочването на старата и новата цена и на процента на намалението - чл. 64 от ЗЗП и чл. 6а от Директива 98/6/ЕО.</p>
--	--	--	------------------------	---

		<p>4. Относно задълженията на търговските банки за снабдяване на търговците и потребителите с евро Съгласно проектозакона, до датата на въвеждането на еврото в Република България кредитните институции продават стартови комплекти с евромонети на физически лица и търговци при спазване на Закона за мерките срещу изпирането на пари и на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма. Считаме, че в интерес на цялото общество е въвеждането в проектозакона на облекчени правила и срокове за извършване на съответните КУС проверки, като бъде изрично регламентирано същите да се извършват без заплащане на такси.</p> <p>5. Относно забраната по чл. 25 ал. 5 от законопроекта Съгласно цитирания текст, в периода на двойно обращение търговците не могат да увеличават цените на предлаганите от тях стоки и услуги, когато това не е обосновано от обективни икономически фактори. Предлагаме тази забрана да отпадне. Действащото законодателство предвижда достатъчно механизми за превенция на спекулативното увеличение на цените. Същевременно, предложеният текст създава риск търговците на дребно да бъдат поставени в невъзможност да обосноват икономическата обективност на решението на техен доставчик да увеличи доставната цена на стоката в преходния период.</p>	<p>4. Не се приема</p> <p>5. Не се приема</p>	<p>Съгласно чл. 18 не е задължително да бъде посочен размерът на спестяването, а само крайната цена, която се плаща от потребителя.</p> <p>4. Кредитните институции в страната са задължен субект по смисъла на ЗМИП и ЗМФТ и като такива следва стриктно да спазват предвидените в тях законови изисквания.</p> <p>5. Включването на забраната по чл. 25, ал. 5 е съобразено с наличните способи за контрол спрямо спекулативното ценообразуване и констатираната необходимост от гарантиране на принципа на защита на потребителите. В допълнение, действието на забраната е ограничено във времето до едномесечния период на двойно обращение след въвеждане на еврото и по смисъла на понятието „обективни икономически фактори“ (представено в § 2, т 6 от допълнителните разпоредби) обхваща единствено такива увеличения в цените, които целят покачване на нетната печалба от предлагана стока и услуга. В този смисъл, увеличение в дадена цена поради покачване на разходите за закупуването и доставката ѝ не попада в обхвата на забраната. Не на последно място следва да се има предвид, че въпросната норма произтича от чл. 4, ал. 1 от <i>Препоръка на Комисията от 10 януари 2008 година относно мерките за улесняване на бъдещото преминаване към еврото (нотифицирано под номер С(2007) 6912) (2008/78/ЕО)</i>, която гласи, че „търговците на дребно по-специално следва да не увеличават цените поради въвеждането на еврото и да се опитат да минимизират измененията на цените в евро след смяната на валутата“.</p> <p>В този смисъл, редакцията на принципа по чл. 7, ал. 2 е прецизирана с цел осигуряване на допълнителна яснота и разграничаване от текста на чл. 25, ал. 5. Отново с тази цел е развита дефиницията на „обективни икономически фактори“, като изрично е включено „обращението“ като фактор свързан с стоките и услугите, върху които търговецът не може да влияе.</p>
--	--	--	---	---

		<p>нарушения, на съответната имуществена санкция за същите нарушения при юридически лица/ еднолични търговци, както и на максималния размер при повторност. Същите ни се струват непропорционални на сравнително ниските глоби и санкции, които законът предвижда за нарушения на задълженията на търговските банки по закона. Може би съществува и известна неяснота кой би бил субектът на задължението по чл. 32, за чието нарушение е предвидена глоба в размер до 6000 лева.</p> <p>Надяваме се, че горното ще бъде полезно, като оставаме на разположение за неговото обсъждане.</p>		
44.	<p>Становище на Българска национална асоциация „Активни потребители“ представлявана от Богомил Николов, получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg</p>	<p>1. С настоящото становище БНА Активни потребители изразява подкрепа за Проект за закон за въвеждане на еврото в Република България. Приемането на подобен закон ще допринесе за устойчив преход към еврото като платежно средство и официална валута на Република България. Приветстваме предложения подход, който на първо място прилага основните принципи на прозрачност, информираност и защита на потребителите в хода на този сложен обществен процес.</p> <p>Промяната на официалната валута като платежно средство е процес, който съдържа в себе си сериозен обществен отзвук, поради което се изисква абсолютна прозрачност в механизмите за въвеждането на еврото като платежно средство. Потребителите следва да бъдат информирани за цените на стоките и услугите, които заплащат, в евро и в лева, така че да се ограничи възможността за експлоатация на незнанието или невниманието на потребителя.</p> <p>В разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от законопроекта се предвижда, че инвестиционните посредници и фондове, търговските банкови дружества, небанковите финансови институции и застрахователните дружества предоставят информация за двойно обозначаване на цените за таксите и комисионите за предоставяни от тях финансови услуги при поискване от клиент безплатно на хартиен или на друг траен носител, като тази информация се предоставя в офисите и интернет страниците си. Несъмнено предоставянето на информацията за двойното обозначение по отношение на таксите и комисионите следва да се посочва в евро и лева при извършване на услугата и това трябва да се предоставя на потребителя без да има нужда да извършва действия и да отправя каквато и да е молба към лицата по чл. 21.</p> <p>Прехвърлянето на задължение от лицата по чл.21 да предоставят информация към потребителя да изисква от отговорните лица същата тази информация за двойното обозначение на стоки или услуги е допълнително и даже обременително усилие за потребителите, които в своето ежедневие не биха направили. Така подобно изискване се явява и преграда пред прозрачността и информираността на широк</p>	1. Приема се с редакция	<p>1. По отношение тарифата на инвестиционните посредници е приложим чл. 82, ал. 11 от ЗПФИ, съгласно който инвестиционният посредник е длъжен да публикува на видно място на интернет страницата си всяко изменение и допълнение на общите условия и/или на тарифата, съдържащи информация за датата на приемането им и датата на влизането им в сила. Публикуването на общите условия/тарифата, както и на измененията и допълненията им се извършва в срок, не по-кратък от един месец преди влизането на измененията и допълненията в сила. Инвестиционният посредник включва в договора информация за реда и начина за приемане на изменения и допълнения в приложимите към него общи условия и/или тарифа. Също така, по отношение дейността, извършвана от инвестиционния посредник в качеството на регистрационен агент, е приложим чл. 113, ал. 1 от Наредба № 38 от 2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, съгласно който за дейността си на регистрационен агент инвестиционният посредник събира такси по определена от него тарифа. Тарифата се излага на видно и достъпно място в помещението, в което инвестиционният посредник приема клиенти, и в срок 3 работни дни от приемането ѝ се публикува на интернет страницата на инвестиционния посредник. На практика за клиентите на инвестиционните посредници е осигурено предоставянето на информацията за двойното обозначаване по отношение на таксите и комисионите, посочени в евро и левове, при извършване на услугата и това ще се предоставя на потребителя без да има нужда да извършва действия и да отправя каквато и да е молба към служителите на инвестиционните посредници. В допълнение, в разпоредбата е предвидена възможност, при поискване от страна на клиент, оповестената информация за таксите и комисионите да му бъде предоставена безплатно на хартиен или на друг траен носител, т.е. само в този случай е необходимо изрично искане от клиента. В тази връзка не се налага редакция на текста в чл. 21, ал. 1 от законопроекта, доколкото начините за оповестяване и предоставяне на дължимата информация са достатъчно ясни и не са свързани с допълнителни разходи за клиента.</p>

кръг от потребители в хода на прехода към еврото като официална валута в РБ.

Нашата позиция като потребителска организация е, че е наложително българските потребители да имат необременен достъп до информация, свързана с двойното обозначаване в евро и лева на стоки и услуги, като същата следва да е лесно достъпна и да е поставена на видно място, без нуждата допълнително потребителят да изисква да му бъде предоставена.

С настоящия законопроект следва да се осигури достъп до информация за двойно обозначение на цените на услугите на интернет сайтовете на отговорните лица на видно и лесно откриваемо място, както и да бъде прецизирана и разбираема. Двойното обозначаване на тарифата за таксите и комисионите трябва да бъде на видно място на главната страница на сайта, откриваемо до два или три клика - тоест потребителският интерфейс на самия сайт трябва да е интуитивно насочващ към тарифата за финансови услуги.

Разпоредбата на чл.21, ал. 9 от законопроекта внася неяснота по отношение на двойното обозначаване на услугите предвидени в алинеи 2, 4 и 7 на същия член. Алинея 9 въвежда изключение от задължителното предоставяне на двойно обозначаване на начално и крайно салдо по платежни сметки в извлечения, стойност на платежни операции, остатъци по кредит и вноски по тях, плащания по главница, лихва и други разходи, инвестиционни услуги за непрофесионални клиенти, както и на сумите по застрахователни договори и вноските. Алинея 9 въвежда една възможност за потребителя да получи безплатно на хартиен или друг траен носител при поискване тази информация.

Изглежда има логично противоречие между алинея 9 и алинея 2, 4 и 7, защото в тези алинеи се предвижда задължение за предоставяне на информация за двойното обозначение на потребителите без нуждата да се прави искане от страна на потребителя. В ал.2, т.4 и т.5 обаче се въвежда изключение, сходно на алинея 9, което предвижда, че информация за двойно обозначение се предоставя при поискване от страна на потребителя. Законотворецът въвежда с чл.21 задължение за поднадзорните лица на БНБ и КФН за предоставяне на потребителите на информация за двойно обозначаване, но там където е решил, по неясни за нас причини, е въвел изключение от този принцип, като го превръща във възможност(допълнително усилие) за потребителя.

Считаме, че ал. 9 на чл. 21 от законопроекта е ненужна, доколкото там където трябва да се предоставя информацията безплатно, при поискване на клиента, е уредено изрично с норма. Алинея 9 влиза в колизия с предходните алинеи и лишава от смисъл чл. 21 по отношение на начина на предоставяне на информацията - така не става ясно дали това е едно задължение за поднадзорните или възможност за потребителя. Ето защо, считаме, че алинея 9 на чл. 21

От друга страна, изготвянето на допълнителни материали от страна на поднадзорните на Комисията за финансов надзор лица относно тарифите, които прилагат, във връзка с периода на двойно обозначаване ще се яви административна тежест, съпроводена с допълнителни разходи, като е спорен положителния ефект от въвеждането на подобно изискване.

На следващо място, в постъпилото от БНААП становище по законопроекта е изразена позиция, че разпоредбата на чл. 21, ал. 9 противоречи на текстовете в ал. 2, 4 и 7 от същия член, доколкото предвижда възможност за предоставяне на дължимата информация по тези алинеи безплатно на хартиен или на друг траен носител при поискване от страна на клиента, а същевременно разпоредбите на ал. 2, 4 и 7 въвеждат задължения (с малки изключения в ал. 2) за поднадзорните лица за предоставяне на съответната информация, без да е необходимо изрично искане от клиента. Подкрепяме изразеното становище, че в настоящата редакция е налице известно противоречие между текстовете в чл. 21, ал. 2, 4 и 7 и тези в ал. 9, доколкото първите поражат задължения за поднадзорните лица за предоставяне на дължимата информацията, като в тях не е посочен начинът, по който същата се предоставя, а ал. 9 предвижда възможност за потребителите на съответните финансови услуги да я получат при поискване безплатно на хартиен или друг траен носител. В тази връзка предлагаме следната редакция на чл. 21, ал. 9 от законопроекта:

„В периода по чл. 15, ал. 2 лицата по ал. 1 предоставят информацията по ал. 2, 4 и 7 безплатно на своите клиенти.“

трябва да бъде заличена, тъй като е ограничаваща и противоречи на принципа на информираност, заложен изрично в чл.8 от настоящия законопроект. Оставането на тази алинея и прилагането ѝ в практиката ще затрудни процеса по преминаване към еврото, защото ограничава правото на информиране **на потребителя и го принуждава да извършва допълнителни действия и усилия за нещо, което му се дължи.** Нашата позиция е, че това влиза в противоречие с целите на законопроекта да се повиши прозрачността и информираността на потребителите в процеса на въвеждане на еврото.

В подкрепа на това считаме, че трябва да се заличат думите „при поискване от клиента“ в чл. 21, ал. 2, т.4 и т.5 от законопроекта, като същите отново противоречат на чл. 2 и чл. 8 от настоящия законопроект. Намираме за важно, от гледна точка на потребителите, отговорните лица да посочват в евро и лева остатъка по кредита и извършените плащания по главница, лихва и други, като е задължение за тези отговорни лица да предоставят необходимата информация на потребителите, без същите да бъдат обременявани да извършват допълнителни усилия/действия.

През последното десетилетие многобройните нови регулации в потребителската правна рамка и наличието на множество информационни басейни затруднява дори и внимателните потребители да се информират за своите права, да направят обосновано икономическо решение и да защитят в пълнота своите интереси. Считаме, че с настоящия законопроект трябва да се осигури защита на потребителите без допълнителни усилия от същите, като им се предоставя информация за двойното обозначение на цените на стоки и услуги в евро и лева.

Отново напомняме, че като потребителска организация, призвана да защитава интересите на потребителите, подкрепяме настоящия законопроект, но настояваме същият да бъде променен в частите, където се поставя бариера пред информираността на потребителите чрез въвеждане на изискване/възможност за допълнително усилие за получаване на дължимата им се информация за двойно обозначение в евро и лева на съответните стоки и услуги. Това без съмнение противоречи на принципите за прозрачност и информираност, заложен в разглеждания законопроект.

<p>45.</p>	<p>Становище на Радослава Масларска, председател на УС на БАЛИП, получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg</p>	<p>Разработката на законопроекта действително обедини регулатори и бизнес, за да се намери оптимална формула за въвеждане на европейската валута в нашата страна. Същевременно, част от членовете на Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), които са инвестиционни посредници (ИП) и търговски банки, сигнализираха, че чл. 21, от 4 от ЗВЕРБ може да породи сериозни практически проблеми и затруднения, ако остане в настоящата си редакция.</p> <p>Чл. 21, ал. 4 гласи:</p> <p>„(4) В периода по чл. 15, ал. 2 при предоставяне на инвестиционни услуги на непрофесионални клиенти съгласно § 1, ал. 1, т. 11 от допълнителните разпоредби на Закона за пазарите на финансови инструменти, инвестиционните посредници обозначават двойно в евро и левове баланса на паричните средства по сметка на клиента, общата стойност на финансовите инструменти на клиента, както и информация за таксите и разходите по чл. 71, ал. 2, т. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти.“</p> <p>Понастоящем в отчета-уведомление за притежавани финансови инструменти не се посочва общата стойност на финансовите инструменти. Считаме, че изискванията за двойна визуализация следва да се отнасят само за такива документи, които ИП и банките принципно са задължени да предоставят на своите клиенти, и не следва да водят до създаването на нови информационни документи само за целите на двойното обозначаване. Изискванията за двойна визуализация по принцип ще доведат до допълнителни доработки от страна на ИП и банките и създаване на допълнителни правила и процедури, поради което с тях трябва много внимателно да се отчитат реалните ползи, които двойната визуализация би носила на клиентите на тези финансови институции.</p> <p>В тази връзка предлагаме отпадане на текста „общата стойност на финансовите инструменти на клиента“ и съответно ал. 4 на чл. 21 да придобие следната редакция:</p> <p>„Чл. 21 (4) В периода по чл. 15, ал. 2 при предоставяне на инвестиционни услуги на непрофесионални клиенти съгласно § 1, ал. 1, т. от допълнителните разпоредби на Закона за пазарите на финансови инструменти, инвестиционните посредници обозначават двойно в левове и в евро и баланса на паричните средства по сметка на клиента, общата стойност на финансовите инструменти на клиента, както и информация за таксите и разходите по чл. 71, ал. 2, т. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти.“</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Не може да бъде споделено виждането, че изискванията за двойно обозначаване водят до създаването на изцяло нови информационни документи, които инвестиционните посредници и управляващите дружества са задължени да предоставят на своите клиенти. Съгласно чл. 60, пар. 2, буква „в“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565, предоставяната на клиентите периодична справка следва да включва описание на съдържанието и оценката на портфейла, включително подробности за всеки държан финансов инструмент, неговата пазарна или справедлива стойност, когато пазарната стойност не е налична, и салдо на паричните средства в началото и в края на отчетния период, както и резултатите от портфейла през отчетния период. В чл. 63, пар. 2, буква е) от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 е установено изискване справка за финансовите инструменти или средствата на клиента да включва пазарната или оценената стойност, ако пазарната стойност не е налична, на финансовите инструменти, включени в справка, с изрично посочване на факта, че отсъствието на пазарна цена може да е показателно за липса на ликвидност. Видно от горепосоченото, в приложимото към дейността на ИП и УД законодателство и към момента са установени правила за изготвяне и предоставяне на документи (периодични справки), съдържащи данни относно стойността на притежаваните от клиентите финансови инструменти и парични средства. За целите на закона се предлага да бъдат двойно обозначени баланса на паричните средства по левовата сметка на клиента, общата стойност на финансовите инструменти на клиента, както и информация за таксите и разходите по чл. 71, ал. 2, т. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти, което на практика въвежда по-облекчен режим по отношение на двойното оповестяване на дължимата на клиентите информация.</p>
------------	--	--	---------------------	---

<p>46.</p>	<p>Становище на Габриела Руменова, онлайн платформа „Ние потребителите“, получено чрез Официалната интернет страница на Министерството на финансите - minfin.bg</p>	<p>От свое име като гражданин на Република България и експерт в сферата на потребителската защита с близо 20-годишна практика и като основател на некомерсиалната онлайн платформа „Ние, потребителите“, както и от името на над 600 български граждани, които се включиха в организирана от мен онлайн анкета (за прецизиране на текстовете, които касаят обозначаването на цените, осъществяването на търговската дейност при продажбата на стоки и услуги и защитата правата на купувачите в едномесечния период на разплащане и в двете валути и в периода на двойно обозначаване на цените - в лева и в евро), изразявам следната позиция по представения за обществено обсъждане през март 2024г. в Портала за обществени консултации проект на Закон за въвеждане на еврото в Република България в частта „защита на потребителите“:</p> <p>1. Относно Чл. 17. (1): <i>„Когато обозначаването на цената за единица мярка на стоката е задължително съгласно чл. 20, ал. 1 от Закона за защита на потребителите, търговецът може да направи двойно обозначаване само на продажната цена на стоката.“</i> Предлагаме при задължително съгласно ЗЗП обозначаване на цените за единица мярка и за количество да се въведе задължение за търговците да обозначават цените в лева и в евро и за единица мярка, и за количеството в потребителската опаковка (разфасовката). Мотиви: Над 85% от участвалите в анкетата посочват, че за тях ще бъде по-лесно и удобно в периода на двойното обозначаване цените на продуктите, за които е задължително посочването на цената за единица мярка и за количеството, да бъдат посочени върху етикета именно по този начин. Според мен, този начин на обозначаване на цените при въпросната хипотеза ще създаде усещане у потребителите за повече прозрачност, ще насърчи създаването/утвърждаването на активно поведение у тях да пресмятат и проверяват коректността при превалутирането и закръгляването на цените и съответно – реакцията при нарушения, което от своя страна ще допринесе за ограничаването още в началото на лоши и незаконосъобразни (нелоялни) търговски практики, които при липсата на превенция биха взели превес и биха станали трудни за овладяване от контролните органи и държавата като цяло. Същевременно, този подход ще намали най-широко разпространявания се страх, а именно този от изкуствено завишаване на цените в процеса на въвеждането на еврото у нас.</p>	<p>1. Не се приема</p>	<p>1. Предложена е следната редакция на чл.17: Чл. 17. (1) Когато обозначаването на цената за единица мярка на стоката е задължително съгласно чл. 20 – 23 от Закона за защита на потребителите, търговецът може да ограничи двойното обозначаване на цената само по отношение на продажната цена на стоката, без да посочва/обозначава цената за единица мярка.</p> <p>((2) Когато цената за единица мярка е идентична с продажната цена на стоката, търговецът може да направи двойно обозначаване само на продажната цена на стоката..</p> <p>Съгласно предложената редакция, търговецът ще бъде длъжен да посочи цената на стоката за единица мярка и нейната продажна цена в една валута (лева или евро, съобразно периода от въвеждане на еврото) и задължително ще трябва да направи двойно обозначаване на продажната цена на стоката.</p> <p>При тази редакция на разпоредбата, търговецът ще има възможност, при желание от негова страна да направи двойно обозначаване и на цената за единица мярка. Но това е възможност, а не задължение за търговеца.</p> <p>Въвеждането на задължение търговецът да обозначава двойно и двете цени (продажна и за единица мярка) утежнява както търговците, които ще поемат допълнителни разходи, свързани с етикетирание, така и потребителите, за част от които би било трудно да се ориентират в предоставения голям обем от информация.</p>
------------	--	--	------------------------	--

		<p>2. Относно Чл. 19: <i>„При съобщения за сравняване на цените на стоките и услугите, търговецът може да направи двойно обозначаване на цената на стоките и услугите само по отношение на крайната цена, която се заплаща от потребителя.“</i> Предлагаме при използването на способа за продажби „съобщение за намаление“ да се въведе задължение за търговците да обозначават старата (редовна) и новата (намалена) цена в лева и редовната и намалената цена в евро. Мотиви: Над 82% от участвалите в сондажа на мнения заявяват, че в периода на двойното обозначаване на цените за тях ще бъде по-лесно и удобно цената на продуктите в промоция да бъдат посочени върху етикета по този начин.</p> <p>Считам, че и тук са приложими всички мотиви, посочени в аргументирането на предложението относно чл. 17, ал. 1 от проекта на Закона за въвеждането на еврото в Република България.</p> <p>3. Относно Чл. 25 (1): <i>„В периода на двойно обращение при получено плащане в брой в левове или в евро търговецът връща остатък в евро. Връщане на остатък в брой в левове се допуска само ако търговецът няма достатъчна моментна наличност да върне остатък в брой в евро.“</i> Приемаме предложението текст в първия месец от въвеждането на еврото в Република България да останат в обращение и двете валути, но настояваме да се въведе изрична забрана за „смесено ресто“, т.е. част от сумата да бъде връщана в евро, друга – в лева. Мотиви: Близо 84% от включилите се в допитването изразяват желание за забрана за връщане на "смесено ресто".</p> <p>На мнение съм, че без наличието на такава забрана, в практиката ежедневно ще възникват подобни ситуации, което ще доведе до волни или неволни грешки и напрежение и у двете страни (потребители и търговци). Това пък би добавило допълнителен негативизъм към темата за еврото в България. Намирам още за целесъобразно в комуникационната и информационна кампания и към потребителите, и към икономическите оператори да бъдат отправяни послания за насърчаване на безкасовите разплащания.</p> <p>4. Относно Чл. 25 (3): <i>„В периода на двойно обращение при рекламация на стока или услуга търговецът връща платената сума в евро. Връщане на платената</i></p>	<p>2. Не се приема</p> <p>3. Приема се</p> <p>4. Приема се с редакция</p>	<p>2. Възприемането на отправеното предложение относно реда за двойно обозначаване на цените при съобщения за намаления/сравняване би донесло определени ползи. Въпреки това, считаме, че следва да бъдат взети под внимание редица съображения относно негативите, свързани с уреждането на подобно задължение. В случай че търговците бъдат задължени да приложат двойно обозначаване спрямо стари и нови цена във връзка с намаления, се поставят и допълнителни изисквания спрямо наличните търговски площи и етикети. Освен практически затруднително за търговците, подобен подход би имал за резултат предоставянето на прекомерно количество информация на потребителите, което от своя страна би затруднило техните преценка и избор. Същевременно следва да се има предвид и фактът, че преобладаващо намаленията се представят като проценти, а не като абсолютни стойности, което улеснява потребителите във връзка с двойното обозначаване.</p> <p>4. Предложена е следната редакция на чл. 25, ал.3:</p>
--	--	--	---	--

	<p>сума в брой в левове се допуска само ако търговецът няма достатъчна моментна наличност да върне сумата в брой в евро. “</p> <p>Мисля, че текстът трябва да се прецизира с оглед коректността към действащото потребителско законодателство и в отговор на необходимостта да бъдат защитени в максимална степен и в духа на закона правата на потребителите.</p> <p>На първо място, предлагам след „рекламация на стока или услуга“ да се добави уточнението „и при решение удовлетворяването на рекламацията да се осъществи чрез разваляне на сделката и възстановяване на заплатената сума“, тъй като в Закона за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги и за продажба на стоки са предвидени и други начини за решаване на рекламация на дефектна/некачествена стока/услуга: 1. безплатен ремонт (актуалната политика на европейските институции е за насърчаване на този начин на решаване на рекламациите с оглед идеята за „кръговата икономика“) или 2. замяна с нова.</p> <p>На второ място, да бъде въведена изрична забрана за „смесено възстановяване на заплатената от потребителя сума – едновременно в лева и в евро.</p> <p>Намирам също така за уместно да се добави още една алинея, която по аналогичен начин да урежда хипотезата при упражняване на даденото от Закона за защита на потребителите право в 14-дневния срок за отказ от покупка от разстояние и извън търговски обект.</p> <p>Примерен текст:</p> <p><i>„В периода на двойно обращение при упражнено право на отказ от покупка от разстояние или извън търговски обект, съгласно чл. 50 от Закона за защита на потребителите, търговецът връща платената сума в евро. Връщане на платената сума в брой в левове се допуска само ако търговецът няма достатъчна моментна наличност да върне сумата в брой в евро, като не се допуска връщането едновременно на банкноти в лева и в евро.“</i></p>		<p><i>„В периода на двойно обращение при рекламация на стока или услуга, когато потребителят има право да развали договора и да му бъде възстановена заплатената от него сума, търговецът връща платената сума изцяло в евро. Когато търговецът няма достатъчна момента наличност да върне платената сума в брой в евро, връща платената сума изцяло в левове.“</i></p>
--	--	--	---

<p>47.</p>	<p>Писмо на Силвия Георгиева, изпълнителен директор на НСОРБ, изпратено до Министерството на финансите</p>	<p>Правим и следните принципни и конкретни предложения:</p> <p>1. Да се предвиди компенсационен механизъм или допълнителна субсидия за покриване на разходите на общините по адаптирането на информационните системи във връзка с въвеждане на еврото.</p> <p>Мотиви: Аргументите за това предложение са, че в мотивите към законопроекта е описано, че „средствата, необходими за прилагането на проекта са с индикативен характер, като ще бъдат предвидени в рамките на бюджетната процедура за съответната година и ще се изпълняват в рамките на утвърдените бюджети на заинтересованите РРБ“. Тъй като общинските бюджети са самостоятелни, извън републиканския бюджет и техните разходи не се утвърждават от Народното събрание е необходимо предвиждането на допълнителен еднократен трансфер от централния бюджет.</p> <p>2. В § 6 относно приемането от държавните органи и от органите на местното самоуправление на подзаконовите актове, необходими за изпълнение на Закона, да се добави нова ал. 3 със следното съдържание:</p> <p>„(3) В случаите, когато изменения и допълнения на актовете по ал. 1 и ал. 2 са само с цел превалутиране на парични суми от левове в евро, разпоредбите на чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове, чл. 66 – 72 и чл. 77 от Административнопроцесуалния кодекс и чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация не се прилагат.“</p> <p>Мотиви: Предвиждането на подобна разпоредба, която произтича от Закона за въвеждане на еврото, ще спести време и ресурси на всички органи във връзка с приемането на необходимите технически промени, отнасящи се само до превалутирането, т.е. до замяната на левовите с евровите стойности в съответните подзаконовни нормативни актове.</p>	<p>1. Не се приема.</p> <p>2. Не се приема</p>	<p>1. Предложението не е ясно и противоречи на принципа на ефективност и икономичност, заложен в чл. 9, ал. 1 от проекта на Закона за въвеждане на еврото в Република България. Съгласно цитираната разпоредба въвеждането на еврото като парична единица на Република България и всички произтичащи от това процедури и дейности се извършват по най-ефективен и целесъобразен начин, в съответствие с правото на Европейския съюз за защита на потребителите, като разходите за лицата не се компенсират с публични средства. В този смисъл общините следва да разчетат и осигурят средства по бюджетите си за адаптиране на използваните от тях информационни системи. За адаптирането на Информационната система на общините с модулите към нея необходимите средства са разчетени и осигурени в рамките на поддръжката на съответните модули.</p> <p>2. Параграф 6 от преходните и заключителни разпоредби засяга приемането на подзаконовни нормативни актове или изменения и допълнения към такива. В тази връзка цитираните чл. 66 - 72 от Административнопроцесуалния кодекс са неотнормирани, тъй като засягат приемането на общи административни актове, а чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация се отнася до реда за съгласуване на въпроси от страна на членовете на Министерския съвет. Съответно така предложеното допълнение към § 6 не следва целта на разпоредбата и приемането му би било неиздържано. Същевременно предвиждането на изключения спрямо установения от чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове и чл. 77 от АПК ред нарушава общите принципи за изготвяне на нормативни актове без това да води до основателни ползи.</p>
------------	---	--	--	--

<p>48.</p>	<p>Писмо на Вежиния Джевелекова, председател на БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТЮТЮНЕВАТА ИНДУСТРИЯ, изпратено до Министерството на финансите</p>	<p>Тютюневите изделия, чиито вносители са компаниите-членове на БАТИ, са едни от малкото стоки, чиято цена, съгласно изискванията на Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС) се изписва върху опаковката на продукта (или върху бандерола за пури и пурети). Предвидените срокове в чл. 15, ал. 2 от проекта на Закон за въвеждане за еврото в РБ ще е трудно да бъдат спазени, ако двойното обозначаване на цените се отнася и за обозначаването на цени върху опаковката на тютюневите изделия. От една страна един месец след датата на влизане в сила на Решението за приемането на еврото е крайно недостатъчен, за да може индустрията да пригоди производствените машини за двойно обозначаване на цена върху опаковката или за промяна на изписване от една валута в друга, а от друга страна, буди притеснение заложеният срок от 12 месеца за двойно обозначение, който би обхванал периода: а) за изчерпване на пазара на стоките с обозначена цена в лева и б) за изчерпване на пазара на стоките с двойно обозначение на цена в лева и в евро. Считаме, че така заложените срокове може да създадат проблеми единствено поради начина на обозначаване на цените — било то в лева или в евро, или двойно — лева и евро, който вярваме, че може да бъде предотвратен, тъй като наличието на пазара на стоки с цени в лева или с двойна цена след изтичане на 12-те месеца не би следвало да се считат за незаконни, още повече, че в ЗАДС не се предвижда възможност на възстановяване на акциз при нереализиране на стоките, освободени за потребление. Молим Ви да предвидите механизъм за изключение за тютюневите изделия с възможност продуктите, например с изписана цена в лева на опаковката, както е в момента, да бъдат реализирани на пазара до изчерпване на количествата, без определяне на срок за това, поради спецификата на продуктите, търговския цикъл на пазара и другите регулаторни изисквания, на които отговаряме.</p> <p>Предвид това се надяваме да бъде заложена възможност за тютюневата индустрия за безпроблемно преминаване от лева в евро на цените, които са обозначени върху тютюневите изделия, като се вземе предвид още и факта, че информацията за цените в лева и евро ще бъдат налични в търговските обекти на дребно. В тази връзка, моля да се разгледа и възможността за изключение за двойно изписване на цените върху тютюневите изделия.</p> <p>Оставаме на разположение за допълнителни оперативни дискусии, с цел плавно преминаване към предстоящата нова валута за тютюневите изделия, без да се създават сътресения на пазара и веригата на доставки.</p>	<p>Приема се с редакция.</p>	<p>Направени са съответните изменения в разпоредбите на чл. 15, като е предвидено изключение за двойно обозначаване на цените върху продажната цена на тютюневите изделия, изписана върху потребителската опаковка или върху бандерола – за пурите и пуретите.</p> <p>В тази връзка е допълнен и чл. 43 от законопроекта.</p>
------------	---	--	------------------------------	---